

**S.N.D.T.WOMEN'S UNIVERSITY,
MUMBAI.400020**

Postgraduate Programmes

A.Y. 2024 -2025 onwards M.A.-II-SEM–III & IV

Programme		M.A
Specialization		GUJARATI
Preamble		M.A STRUCTURE AS PER NEP-2020 After Honors/ Research will be prove to be more suitable for future of 21st century of INDIA,and the needs of future India, students centered curriculum which develops the inherent unique creative sensitive abilities of students and provide complete freedom , Innovative to acquire knowledge of multi-disciplines , according to the interest and trends of any knowledge of any disciplines, this course has the potential to change the world and society with more useful knowledge with patriotism by the joining the roots of Indian policy value based education.Value based education with employable approach to experience ,creativness, reasoning, skill, analytically,quality.
Programme Specific Outcomes (POs)		After completing this programme, Learner will
		In-depth study of literature and other closely related subjects to cultivate mastery of the subject for students pursuing higher education <ul style="list-style-type: none"> • Empower female students in terms of employment-oriented curriculum • Expanding the horizons of literary knowledge by studying about author, literary form, literary criticism, Indian literature, world literature literary research and skill oriented, Job oriented , Entrepreneur oriented and many more • Build a relationship between the ever-changing contexts of human life and language -literature • Teaching ethics, moral values and integrity to students leading to the betterment of society and also to increase the chances of employability • Empower female students through research and internships.
		Socialism, culture studies , unity , Nationalism with depth study of Gujarati language and literature
		Assessment of compulsory problem and understanding of changes will be develop in the students

		The Conceptual ability ,creativity will be encouraged
		Students will be oriented with interest and will move towards research work .
		Students will move towards creative and professional writing as well as be able to get employment in various fields
		Students will be aware of linguistic skills, Gujarati grammer, values , Indian knowledge tradition , also Gujarati writing and communication.
Eligibility Criteria for Programme		<p>1.For two years PG/Master’s Programme with one Exit option:AnyGraduate who has completed three years graduation withat least 4 credits course of practicles in Gujarati OR Any Graduate with Gujarati as a major,who has completed three years Bachelor’s degree programme (Level 6.5, minimum of 80 to maximum of 88 credits)</p> <p>2 For one year PG programme: Any graduate withGujarati as a major,who has completed a four year degree programme with honours or honours with research(Level 6.5, minimum of 40 to maximum of 44 credits)</p>
Intake (For SNTD WU Departments and Conducted Colleges)		25

RM-Research Methodology

OJT-On-Job Traning

RP- Research Project

કોર્સ ઉપલબ્ધિ :

- ઉચ્ચશિક્ષણ લેનારી વિદ્યાર્થિનીઓની વિષય અંતર્ગત પારંગતતા કેળવાય તે માટે વિષયની યોગ્ય સમજ સાથે એમાં વ્યાપ અને ઊંડાણ પ્રાપ્ત કરે તે હેતુથી સાહિત્ય અને તે ઉપરાંતના વિષયોનું તલસ્પર્શી અધ્યયન કરાવવું.
- રોજગારલક્ષી અભ્યાસક્રમ સંદર્ભે વિદ્યાર્થિનીઓને સમર્થ બનાવવી.
- સર્જક, સાહિત્યસ્વરૂપ, સાહિત્યવિવેચન, ભારતીયસાહિત્ય, સાહિત્યિક સંશોધન, વગેરે વિષયોના અધ્યાપનથી વિદ્યાર્થિનીઓની સાહિત્યિક જ્ઞાન ક્ષિતિજને વિસ્તારવી.
- સતત પરિવર્તન પામતા જતા માનવજીવનના સંદર્ભો અને સાહિત્ય વચ્ચેના સંબંધોનો અનુબંધ રચવો.
- સંસ્કાર, સંસ્કૃતિ અને જ્ઞાન ત્રણેનું સંવર્ધન થાય તો જ સમાજનું નિર્માણ શક્ય બને. આ ત્રણે બાબતોને સાંકળવા રોજગારલક્ષી ઉપક્રમોનો પરિચય કરાવવો.
- સંશોધન અને કાર્ય નિયુક્તિના અમલ દ્વારા વિદ્યાર્થિનીઓને સક્ષમ બનાવવી.

Course Outcome:

SNDTWUniversity, in the faculty of Humanities, Gujarati offered as a major subject at the PG level , Gujarati is the mother tongue of the most of the students in the Department of Gujarati . The institution situated in the mega city like Mumbai state Maharashtra . multilingual speakers Gujarati as a mother tongue , Hindi as a national language, state language Marathi , Dev bhasha Sanskrit, global Bhasha English has been benefited and can learn too for interdisciplinary studies and translate studies as well . Language, as known to all, is a great tool for communication and a powerful medium to learn any subject.the teaching of Gujarati as a major or elective or as a Foundation Course can improve the language proficiency of the students. The subject improves their writing and speaking skills. In the Foundation Course in Gujarati, students are taught Communication skill which can help them get job in private sectors. They can also get employed as teachers after completing B.Ed. or as college teachers after completing necessary research works. : keep pace with global and national challenges, the curriculum is revisited and reviewed regularly every three years. each discipline revise and update curricula to meet local, global and national requirement. Semester system was introduced across all PG programmes. The University has pioneered many new programmes to give women an advantage in the world of work. It continues to identify new avenues and develop suitable programmes. Research Methodology and Dissertation are compulsory components of all masters' programmes. 'Internship' is introduced in all post graduate programmes to prepare the students for participation in the world of work. To enhance job-prospects of our students, Board of Studies of Gujarati department invites representatives of industry to take part in curriculum development processes. IQAC ensured academic flexibility by introduction of CBCS and inter-institutional credit transfer, short term online and face-to-face courses. Electives in niche areas are offered to students in all courses. Student centric methods of teaching learning such as workshop, student led seminars, film screening, interactive sessions, use of education technology, Moodle learning management system democratize the eco-system. As a result, critical thinking, scientific temper and creativity are fostered.in house development with e-content .

Core Objectives:

1. Enriching linguistic skills
2. Providing a detailed knowledge of Gujarati literature
3. Introducing Indian literature through Gujarati language
4. Introduce women's writing and its contribution to Gujarati and Indian literature
5. Training them for Government and private jobs
6. Enabling female students to lead a self-reliant lifestyle
7. Training students for research work and make them aware about Research skills

ઉદ્દેશ/ હેતુ :

૧. ભાષિક રાષ્ટ્રીયતાને સમૃદ્ધ કરવું.
૨. ગુજરાતી સાહિત્ય તેમ જ ભાષાના તમામ આયામો (સ્વરૂપો)નું ગહન વિશદ જ્ઞાન પ્રદાન કરવું
૩. ગુજરાતી માધ્યમથી ભારતીય સાહિત્યનો પરિચય કરાવવો.
૪. ગુજરાતી તથા ભારતીય સાહિત્યમાં નારીલેખન તેમ જ તેનાં યોગદાનનો પરિચય કરાવવો.
૫. ગુજરાતી સરકારી-અસરકારી કાર્ય સંબંધિત ઉપક્રમથી વિદ્યાર્થિની બહેનોને રોજગારલક્ષી બનાવવી.
૬. વિદ્યાર્થિની બહેનોને સ્વાવલંબી જીવનપદ્ધતિ માટે સક્ષમ બનાવવી.
૭. વિદ્યાર્થિની બહેનોને સંશોધન (research) પ્રત્યે જાગૃત કરવી.

Structure with Course Titles

Postgraduate Programme of 2 years:

Course code	Courses- PG	Type of Course	Credits	Marks	Int	Ext
	Semester I					
110211	ગુજરાતી સાહિત્ય સ્વરૂપ અને કૃતિઓનો અભ્યાસ –મધ્યકાલીન	Major (Core)	4	100	50	50
110212	ભાષાવિજ્ઞાન	Major (Core)	4	100	50	50
110213	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય –ગદ્ય અને પદ્ય(પ્રશિષ્ટ કૃતિ સહિત)	Major (Core)	4	100	50	50
110214	ગાંધીવિચાર અને તેની સાંપ્રત સમયમાં તેની પ્રસ્તુતતા	Major (Core)	2	50	50	0
120211	નાટક અને રંગમંચ	Open (Elective)	4	100	50	50
	અથવા					
	રંગ કળા -Performing Art - લઘુ નાટિકા (Skit) અને મૂક અભિનય (Mime)	Open (Elective)	4	100	50	50
130211	સંશોધન –પ્રવિધિ	Minor Stream (RM)	4	100	50	50
PG Course code	Semester -II					
210211	ભારતીય સાહિત્ય	Major (Core)	4	100	50	50

	મીમાંસા – કાવ્યશાસ્ત્ર					
210212	ભારતીય /અનૂદિત કૃતિઓનો અભ્યાસ	Major (Core)	4	100	50	50
210213	એક સર્જકનો અભ્યાસ	Major (Core)	4	100	50	50
210214	નારીવાદ અને ગુજરાતી નારીવાદી સાહિત્ય	Major (Core)	2	50	0	50
220211	અનુવાદ અને ભાષાંતર કલા	Open (Elective)	4	100	50	50
	અથવા					
	લોક નાટ્ય -ભવાઈ	Open (Elective)	4	100	50	50
240241	પ્રત્યક્ષ પ્રશિક્ષણ	OJT	4	100	50	50
			22	550	250	300

Pattern-Semester III & IV,

M.A –II GUJARATI
Structure with Course Titles

Postgraduate Programme of 2 years:

Course code	Courses-PG	Type of Course	Credits	Marks	Int	Ext
-------------	------------	----------------	---------	-------	-----	-----

Semester III						
310211	આધુનિક અને અનુઆધુનિક ગુજરાતી સાહિત્ય	Major (Core)	4	100	50	50
310212	પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા	Major (Core)	4	100	50	50
310213	સાહિત્યિક સંજ્ઞા અને સંજ્ઞા કેન્દ્રિત કૃતિઓનો અભ્યાસ	Major (Core)	4	100	50	50
310214	વિવેચના અભિગમો	Major (Core)	2	50	0	50
320211	પટકથા લેખન (Scriptwriting)	Major (Elective)	4	100	50	50
	અથવા					
	કથનકળા શાસ્ત્ર (Naratology)	Major(Elective)	4	100	50	50
350231	શોધ – પરિયોજના	RP	4	100	50	50
			22	550	250	300
SEMESTER-IV						
410211	તુલનાત્મક સાહિત્ય	Major (Core)	4	100	50	50
410212	ગુજરાતી વિવેચનની પરંપરા	Major (Core)	4	100	50	50
410213	વિશ્વ સાહિત્ય	Major (Core)	4	100	50	50
420211	સાહિત્ય અને સિનેમા	Major (Elective)	4	100	50	50
	અથવા					
	લોકપ્રિય સાહિત્ય	Major (Elective)	4	100	50	50
450231	શોધ –પરિયોજના	RP	6	150	100	50
			22	550	300	250

મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ –

વિદ્યાર્થીની બહેને પાસ થવા બાહ્ય અને આંતરિક પરીક્ષામાં 40% ગુણ લાવવા અનિવાર્ય રહેશે

1. જે વિદ્યાર્થીની બહેન આંતરિક પરીક્ષામાં નાપાસ થશે તેમને બાહ્ય પરીક્ષામાં બેસવાની પરવાનગી મળશે નહિ

External exam (બાહ્ય) પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ (50ગુણ માટે)

પ્રશ્ન .1 સંદર્ભ સહિત પ્રશ્ન (પાઠ્યપુસ્તક પ્રશ્નપત્ર માટે)	4માંથી કોઈ પણ 2	10 ગુણ
અથવા		
પ્રશ્ન .1 દીર્ઘ પ્રશ્ન (સૈધાંતિક પ્રશ્નપત્ર માટે)	2 માંથી કોઈ પણ 1	10 ગુણ
પ્રશ્ન .2 સવિસ્તર પ્રશ્નો	4માંથી કોઈ પણ 2	10 ગુણ
પ્રશ્ન .3 . ટૂંક નોંધ	4 માંથી કોઈ પણ 2	10 ગુણ
અથવા		
પ્રશ્ન .3 વૈકલ્પિક પ્રશ્નો(MCQ)	10 માંથી 10	10 ગુણ

સુચના : દરેક પ્રશ્નપત્રના પ્રત્યેક એકમ પ્રમાણે અભ્યાસક્રમને ધ્યાનમાં રાખી પ્રશ્ન પૂછવા .

Internal exam આંતરિક મૂલ્યાંકન – 50 ગુણ માટે

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે કે લેખક, તજજ્ઞ વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

Pattern-Semester III & IV, M.A –II GUJARATI
Structure with Course Titles

Postgraduate Programme of 2 years:

Course code	Courses-PG	Type of Course	Credits	Marks	Int	Ext
	Semester III					
310211	આધુનિક અને અનુઆધુનિક ગુજરાતી સાહિત્ય	Major (Core)	4	100	50	50
310212	પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા	Major (Core)	4	100	50	50
310213	સાહિત્યિક સંજ્ઞા અને સંજ્ઞા કેન્દ્રિત કૃતિઓનો અભ્યાસ	Major (Core)	4	100	50	50
310214	વિવેચના અભિગમો	Major (Core)	2	50	0	50
320211	પટકથા લેખન (Scriptwriting)	Major (Elective)	4	100	50	50
	અથવા					
	કથનકળા શાસ્ત્ર (Naratology)	Major(Elective)	4	100	50	50
350231	શોધ – પરિયોજના	RP	4	100	50	50
			22	550	250	300
	SEMESTER-IV					
410211	તુલનાત્મક સાહિત્ય	Major (Core)	4	100	50	50
410212	ગુજરાતી વિવેચનની પરંપરા	Major (Core)	4	100	50	50
410213	વિશ્વ સાહિત્ય	Major (Core)	4	100	50	50
420211	સાહિત્ય અને સિનેમા	Major (Elective)	4	100	50	50
	અથવા					
	લોકપ્રિય સાહિત્ય	Major (Elective)	4	100	50	50
450231	શોધ –પરિયોજના	RP	6	150	100	50
			22	550	300	250

L = No. Of Lectures per week., CR=Credit per paper ,D=Duration of Theory paper for examination in hrs., TP=Theory paper i.e. External Examination Marks., T=Total Marks

નિયમિત વિદ્યાર્થિનીઓ માટે :

અંતર્ગત મૂલ્યમાપન : 50 ગુણ

બહિર્ગત મૂલ્યમાપન : 50 ગુણ

Course Syllabus
Semester I

Major (Core)

Course Title	આધુનિક અને અનુઆધુનિક સાહિત્ય
Course code	310211
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ગુજરાતી આધુનિક અને અનુઆધુનિકની ભૂમિકાને ધ્યાનમાં રાખી નિયત કૃતિઓનો અભ્યાસ જાણી જ્ઞાન સમૃદ્ધ થઈ શકે . 2. કૃતિઓના અભ્યાસ દ્વારા ગુજરાતી આધુનિક અને અનુઆધુનિકયુગની સ્વરૂપગત વિશેષતા, પરંપરાને ધ્યાનમાં રાખી સર્જકોના પ્રદાનની જાણકારી મેળવી શકે . 3. આધુનિક અને અનુઆધુનિક સંજ્ઞા , લક્ષણો , સ્વરૂપનો અભ્યાસ તેમ જ તેના આધારે આધુનિક અને અનુઆધુનિક કૃતિઓનો અભ્યાસ કરી જ્ઞાનમાં વધારો કરી શકે .
Module 1 (Credit 1) :	આધુનિક , આધુનિકતા , અનુઆધુનિકતા -સંજ્ઞા , સ્વરૂપ , સંકલ્પના , લક્ષણો (અર્વાચીન , પરંપરાગત ,સમકાલીન સંજ્ઞા સાથે સંબંધ
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 આધુનિક અને અનુ આધુનિક સંજ્ઞા , સંકલ્પના લક્ષણોની સમજ અને તેમ જ તેના વિકાસને જાણશે આધુનિક અને અનુઆધુનિક સર્જક અને સર્જન પ્રવૃત્તિઓ થી પરિચિત થશે 2. આધુનિક અને અનુઆધુનિક સાંસ્કૃતિક ચેતનાથી વિદિત થશે
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> • માનવ સંદર્ભમાં આંતરબાહ્ય પરિવર્તનોને સર્જક સંવેદન સૌન્દર્ય દ્રષ્ટીએ આકાર આપે છે તેની મૌલિકતા અને વ્યાપકતા દર્શાવવા માટે સાહિત્ય ઇતિહાસના લેખકો યુગ વિભાજન પદ્ધતિનું પ્રતીમાન પસંદ કરે છે • તેથી સાહિત્ય કૃતિને આકાર આપનારા વિવિધ સંસ્કૃતિક પરિબલોની સક્રિયતા જાની શકાય છે
Module 2 (Credit 1) :	પરંપરા અને આધુનિકતા , પરંપરા અને અનુ આધુનિકતા , આધુનિકતા અને અનુઆધુનિકતાને ઘડનારા પરિબલો અને ગુજરાતી સાહિત્ય પર તેનો પ્રભાવ
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 વિદ્યાર્થી સાહિત્યિક યુગ નિર્માણ આબોહવાને જાણશે ર. સાહિત્ય સર્જનની પરંપરામાં આવતા સ્થિયંતરો ઓળખવા માટે પ્રયોજાયેલી વિશિષ્ટ સંજ્ઞા -આધુનિક અને અનુઆધુનિક અધ્યાપન થાય તે હેતુ છે તે આધારે જ્ઞાનમાં વધારો કરશે

Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> આધુનિક -અનુઆધુનિક – સંજ્ઞા , ઉદ્ભવ , વિભાવના , લક્ષણો તેનું ઐતિહાસિક સાંસ્કૃતિક મહત્વ, તેના આંતર બાહ્ય પરિબલો અને સ્વરૂપ ગુજરાતી સાહિત્યના ઇતિહાસમાં આધુનિક અને અનુ આધુનિક વલણોથી અભીગ્યતા કેળવે
Module 3 (Credit 1) :	કૃતિ લક્ષી અભ્યાસ- આધુનિકતા સંદર્ભે ગુજરાતી ટૂંકી વાર્તા સંગ્રહ ભાગ -૨ , સંપાદક – જયંત પારેખ , શિરીષ પંચાલ , મુંબઈ યુનિવર્સિટી, ગુજરાતી અનુ સ્નાતક વિભાગ પ્રકાશન -(ચયન)
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>1. સાહિત્ય કૃતિ સ્વયમ તેની સર્જકતા વડે વિશિષ્ટ ઓળખ આપે છે પરંતુ જ્યારે નિયત સમયગાળામાં સમાન સ્તરની સંવેદનશીલતા અને અભિવ્યક્તિ વડે સાહિત્યયુગનું નિર્માણ થતું હોય છે તેનાથી વિદિત થાય.</p> <p>૨.એ યુગ નિર્માણની પ્રક્રિયામાં સક્રિય સર્વે પરિબલોનું અધ્યાપન જરૂરી છે , વિદ્યાર્થી સાહિત્યિક યુગની આબોહવાને જાણે .</p>
Content Outline	<p>ગુજરાતી ટૂંકી વાર્તા ભાગ -૨</p> <ul style="list-style-type: none"> - જયંત પારેખ , શિરીષ પંચાલ સંપાદિત - ઐતિહાસિક મહત્વ , સામાજિક મહત્વ , સાંસ્કૃતિક મહત્વ - પાત્ર નિરૂપણ - કથન કેન્દ્ર - વાતાવરણ - આધુનિકતા - આરંભ અને અંત - સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન અને પ્રસ્તુતતા
Module 4 (Credit 1) :	કૃતિ લક્ષી અભ્યાસ – અનુ આધુનિકતાના સંદર્ભે ગુજરાતી ટૂંકી વાર્તા -સંપદા – ૧૯૧૮થી ૨૦૧૮ સંપાદક – મણિલાલ હ . પટેલ , એકત્ર ફાઉન્ડેશન , (ચયન)
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સાહિત્ય કૃતિ સ્વયમ તેની સર્જકતા વડે વિશિષ્ટ ઓળખ આપે છે પરંતુ જ્યારે નિયત સમયગાળામાં સમાન સ્તરની સંવેદનશીલતા અને અભિવ્યક્તિ વડે સાહિત્યયુગનું નિર્માણ થતું હોય છે તેનાથી વિદિત થાય.</p> <p>એ યુગ નિર્માણની પ્રક્રિયામાં સક્રિય સર્વે પરિબલોનું અધ્યાપન જરૂરી છે , વિદ્યાર્થી સાહિત્યિક યુગની આબોહવાને જાણે</p>
Content Outline:	<p>ગુજરાતી ટૂંકી વાર્તા -સંપદા -૧૯૧૮ થી ૨૦૧૮ (ચયન)</p> <ul style="list-style-type: none"> - મણિલાલ હ . પટેલ સંપાદિત

	<ul style="list-style-type: none"> - ઐતિહાસિક મહત્વ , સામાજિક મહત્વ , સાંસ્કૃતિક મહત્વ - પાત્ર નિરૂપણ - કથન કેન્દ્ર - વાતાવરણ - આધુનિકતા - આરંભ અને અંત - સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન અને પ્રસ્તુતતા
--	--

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર- PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે કે લેખક, તજજ્ઞ વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. આધુનિકતા : એક સંકુલ સંપ્રત્યય : બિપિન આશર, પાર્શ્વ પ્રકાશન
૨. સાહિત્યમાં આધુનિકતા : સુમન શાહ , પાર્શ્વ પ્રકાશન, પ્ર.આ. ૨૦૦૬
૩. આધુનિકતા અને ગુજરાતી આધુનિક કવિતા : ભોળાભાઈ પટેલ, આર.આર. શેઠ, અમદાવાદ, મુંબઈ, પ્ર.આ. ૧૯૮૭
૪. ગુજરાતી સાહિત્યમાં આધુનિકતા : પ્રમોદકુમાર પટેલ, ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર, પ્ર.આ. ૧૯૯૩
૫. અનુઆધુનિકતાવાદ : સંપા. ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા, ભોળાભાઈ પટેલ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ.
- ૬ . અનુઆધુનિકતા અને આપણે : સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, પ્ર.આ. ૨૦૦૮
- ૭ . પરિષ્કૃત વાર્તા અને બીજા લેખો : મણિલાલ પટેલ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, ૨૦૧૦
- ૮ .બાપાની પીપર (કિરીટ દ્વારા) જયેશ ભોગાયતા – પ્રત્યક્ષ – જુલાઈ, સપ્ટેમ્બર-૨૦૦૦ , ૫-૯ મણિલાલ પટેલ – ખેવના –જુન, ૧૯૯૯ , ૪૨-૪૪ રોહિત પંચોલી – પરબ , જુન, ૨૦૦૦ , ૩૪-૩૭
- ૯ .અસ્તિત્વવાદી ધારા અને ગુજરાતી નવલકથા - શરીફા વીજળીવાળા , ફાર્બસ ત્રૈમાસિક, એપ્રિલ-જુન, ૧૯૯૬ , ૬૮-૭૬
- ૧૦ .આધુનિક –અનુ આધુનિક નવલકથા –પશ્ચિમના સંદર્ભે - સનત ભટ્ટ , કંકાવટી, ઓગસ્ટ , ૧૯૯૯ , ૧૮-૩૦
- ૧૧ .ગુજરાતી નવલકથા -૧૯૪૭ થી ૧૯૯૭ – નરેશ વેદ , શબ્દ સૃષ્ટી, ઓગસ્ટ, ૧૯૯૮ , ૮૩-૯૨
- ૧૨ આજની ગુજરાતી વાર્તા – એક નિરીક્ષણ – મોહન પરમાર , હયાતી , ડીસેમ્બર , ૧૯૯૯
- ૧૩ . આધુનિકોત્તર ગુજરાતી વાર્તામાં નારી પ્રતિમાનું નિર્માણ – ઈલા નાયક , પરબ , એપ્રિલ , ૧૯૯૮ , ૩૦-૩૬
- ૧૪ . ચેત્નાપ્રવાહકિત નવલકથા –અનિલા દલાલ , ૧૯૯૪ , યુનિ .ગ્રંથ નિર્માણ , અમદાવાદ
- ૧૫ .ચંદ્રકાંત બક્ષીથી ફેરો –સુમન શાહ , પ્રજેશ પ્રકાશન , ૧૯૭૩
- ૧૬ .નવલકથા – સ્વરૂપ અને વૈવિધ્ય – સંપાદન – શિરીષ પંચાલ અરુણોદય પ્રકાશન , ૨૦૧૪ , અમદાવાદ
- ૧૭ .આધુનિક વિવેચનાની વિવિધ તરહો – પી . જે .પટેલ , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૧૯૯૮

- ૧૮ .ગુજરાતી કથાવિશ્વ – નવલકથા – સંપાદકો – બાબુ દાવલપુરા, નરેશ વેદ પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૨૦૧૫
- ૧૯ .કથાવિચાર – પ્રમોદકુમાર પટેલ – પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૧૯૯૯
- ૨૦ .નવલકથા – શિલ્પ અને સર્જન – સાહિત્યસ્વરૂપ શ્રેણી – ભરતકુમાર ઠાકર , ભારત પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૨૦૦૯
૨૧. Essays on state of novel – oxford university press, 1973
- 22 . Modernism – Bradbury Malcolm and McFarlanejames –eds. , Penguin books, 1981
23. The Novel and the Modern world , Chicago , The University press, 1960
- ૨૪ .આધુનિક કવિતા – કેટલાક પ્રશ્નો -નિરંજન ભગત –વોરા અને કો . અમદાવાદ , ૧૯૭૨
- ૨૫ .આધુનિક કવિતા –ચાર મુદ્દા –હરિવલ્લભ ભાયાણી અને અન્ય , બુટાલા પ્રકાશન ,
- ૨૬ . કવિતા કાનથી વાચો – નિરંજન ભગત -, પરિચય પુસ્તિકા , પરિચય ટ્રસ્ટ,-સં.વાડીલાલ ડગલી ,૧૯૭૨

Major (Core)

Course Title	પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા
Course code	310212
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none">1. બી .એ ના અભ્યાસક્રમમાં વિદ્યાર્થી મેથ્યુ આર્નોલ્ડ સુધીની પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસાનો પરિચય મેળવે છે2 એમ .એ .ના અભ્યાસક્રમમાં ટી .એસ .એલિયટ થી રોલાં બારથ સુધીના તબક્કાના મહત્વના મીમાંસકોની સહીત્યમીમાંસનું અધ્યાપન કરવાનો હેતુ છે અને સમજ કેળવે તે જરૂરી છે.3 .યુરોપીય સાહિત્ય વિવેચનનો વ્યાપક અનુભવ કરે .4 પશ્ચિમ કાવ્ય કલાત્મકતા અધ્યયનાની વિવિધ પ્રણાલી તથા પરિવર્તનને જાણશે5 સાહિત્યતાત્વાની અર્થઘટન કરનારી વિભિન્ન વિવેચન દ્રષ્ટિનો અભ્યાસ કરશે
Module 1 (Credit 1):	પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા .
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>અંગ્રેજ શાસનકાળથી આપણા વિધવાન વિવેચકો પાશ્ચાત્ય સાહિત્યમીમાંસના સીધાન્તોનું નિકટવર્તી અનુશીલન કર્યું છે તેની પ્રાયોગિક કલાત્મકતા જાણશે</p> <p>વિદ્યાર્થીની બહેન કાવ્ય અધ્યયનની વિવિધશાખાઓ વિવિધ રીતે સ્વાત્રન્યોત્તર કાળ પછી આપણા વિવેચકો યુરોપીય સાહિત્યવિવેચનનો વ્યાપક અનુભવ કરે છે એ જાણશે</p>
Content Outline	<p>* બીજી સદીથી વીસમી સદીનો પાશ્ચાત્ય ઇતિહાસ જાણશે પ્લેટો થી લઈ એરીસ્ટોટલ, લોન્જાઈનસ ,હોરેસ , લોકે ,દેકાર્ટ , શેક્સપિયર , બેન્જોનસન વગેરેના પ્રદાન તેમની કાવ્ય વિચારના નો પરિચય મેળવશે</p> <p>* ૧૪મી સદી વાચી આવતા વાદોને જાણશે (દાદાવાદ, અસ્તિત્વવાદ બીજા અનેક વાદોને જાણશે અને પરિચય મેળવશે</p>
Module 2 (Credit 1) :	ટી એસ .એલિયટ ,હાન્સ ગાડામેર
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none">1. વિદ્યાર્થીની બહેન અનેક પાશ્ચાત્ય વિવેચકો તેના પ્રદાન ને જાણશે તેમની કાવ્ય વિચારથી પરિચિત થશે

	2. વિદ્યાર્થીની બહેન બીજી સદીથી અત્યાર સુધી આવતા પાશ્ચાત્ય વિવેચનના સ્થિત યન્તરોને જાણશે અને શીખશે
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> ટી .એસ .એલિયટ - પ્રશિષ્ટ વાદ, કલાની બિનઅંગતતા , પરંપરા ,કવિતાના ત્રણ સુર , વસ્તુનિષ્ઠ સમીકરણ વિષે તેમના પ્રદાન ને જાણશે હંસ ગાદામેર -અર્થઘટન શાસ્ત્ર , ગુજરાતી સાહિત્યમાં તેની વિચારણા, અર્થ ઘટન શાસ્ત્ર સિધ્ધાંત
Module 3 (Credit 1) :	એલન શોવાલ્ટર , સ્ટીફન ગ્રીન્બાલ્ટ (નવ્ય ઇતિહાસવાદ)
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> વિદ્યાર્થીની બહેન અનેક પાશ્ચાત્ય વિવેચકો તેના પ્રદાન ને જાણશે તેમની કાવ્ય વિચારથી પરિચિત થશે વિદ્યાર્થીની બહેન બીજી સદીથી અત્યાર સુધી આવતા પાશ્ચાત્ય વિવેચનના સ્થિતયન્તરોને જાણશે અને શીખશે
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> એલન શોવાલ્ટર -અમેરીકાન નારીવાદી વિવેચક - નારીવાદ , તેમાં તેમનું પ્રદાન , Gynocriticism,, THE FEMALE PHASE સ્ટીફન ગ્રીનબાલ્ટ- નવ્ય ઇતિહાસવાદ
Module 4 (Credit 1) :	જુલિયા ક્રિસ્ટેવા , રોલાં બાર્થ.
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <ol style="list-style-type: none"> વિદ્યાર્થીની બહેન અનેક પાશ્ચાત્ય વિવેચકો તેના પ્રદાન ને જાણશે તેમની કાવ્ય વિચારથી પરિચિત થશે વિદ્યાર્થીની બહેન બીજી સદીથી અત્યાર સુધી આવતા પાશ્ચાત્ય વિવેચનના સ્થિતયન્તરોને જાણશે અને શીખશે વિદ્યાર્થીની બહેન બીજી સદીથી અત્યાર સુધી આવતા પાશ્ચાત્ય વિવેચનના સ્થિતયન્તરોને જાણશે અને શીખશે
Content Outline	જુલિયા ક્રિસ્ટેવા- આંતરકૃતિત્વ - INTERTEXTUALITY રોલા બાર્થ- ભાષા શાસ્ત્રીય અભિગમ ,The death of author, સંકેત વિજ્ઞાન

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત - લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો

વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

: સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. પશ્ચિમનું સાહિત્ય વિવેચન ભાગ - ૧,૨ : શિરીષ પંચાલ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ,અમદાવાદ, ૧૯૯૨
૨. પાશ્ચાત્ય સાહિત્યમીમાંસા : બહેચરભાઈ પટેલ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ,અમદાવાદ,
૩. મેથ્યુ આર્નોલ્ડ : ભરત મહેતા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, ૨૦૦૨
૪. કવિ-વિવેચક એલિયટ : સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૫. ઉદાત્તત્વ : અનુ. ચંદ્રશંકર ભટ્ટ, ગુજરાત યુનિ., અમદાવાદ
૬. ટી.એસ. એલિયટ વિશેષાંક : સં. ધીરુ પરીખ, કવિલોક પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૧૯૮૯
૭. ફલશ્રુતિ : લાભશંકર પુરોહિત, સંવાદ પ્રકાશન, વડોદરા, ૧૯૯૯
૮. બહુસંવાદ : ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૯. સિદ્ધાંતે કિમ્ : સુમન શાહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
૧૦. હાન્સ ગાડામેરનો અર્થઘટન શાસ્ત્ર સિદ્ધાંત સંઘ : જયેશ ભોગાયતા , અધીત-૪૨ ,ગુજરાતી અધ્યાપક સંઘ
સંપાદક - ગુણવંત વ્યાસ અને અન્ય
,પૃષ્ઠ -૬૮થી ૭૯ .૨૦૨૦
તથાપિ -અંક -૫૮ , -૫૯ ,૬૦ (સંયુક્ત અંક)
વર્ષ -૧૫ , ડીસેમ્બર-ફેબ્રુ. ૨૦૧૯ -૨૦ ,માર્ચ -મે -૨૦૨૦ , જુન -ઓગ . -૨૦૨૦
૧૧. એલન શોવાલ્ટનું નારીવાદી સાહિત્યચિંતન : ભરત મહેતા ,અધીત-૪૨ ,ગુજરાતી અધ્યાપક સંઘ
સંપાદક - ગુણવંત વ્યાસ અને અન્ય ,
પૃષ્ઠ -૮૦થી ૯૫ ,૨૦૨૦
- ૧૨ . સ્ટિફન ગ્રીનબ્લાટ -એક પરિચય : હીરેન્દ્ર પંડ્યા , અધીત-૪૨ ,ગુજરાતી અધ્યાપક સંઘ
સંપાદક - ગુણવંત વ્યાસ અને અન્ય ,
પૃષ્ઠ -૧૧૨ થી ૧૨૭,૨૦૨૦
- ૧૩ . સ્ટિફન ગ્રીનબ્લાટની નવ્ય ઇતિહાસ વાદ વિશેની વિચારણા- જયેશ ભોગાયતા ,
શબ્દ સૃષ્ટિ ,વર્ષ -૩૬ , અંક -૭ , જુલાઈ
૨૦૧૯
, સળંગ અંક -૪૩૦ , પૃષ્ઠ -૬૩ થી ૭૪
- ૧૪ ." નવ્ય ઇતિહાસવાદ" -સંજ્ઞાની સોનોગ્રાફી - ભરત મહેતા ,

અધીત-૪૦ ,ગુજરાતી અધ્યાપક સંઘ
સંપાદક - નરેશ વાઘેલા અને અન્ય ,પૃષ્ઠ -૧૪૧ થી ૧૫૨ ,૨૦૧૮

- ૧૫ . જુલિયા ક્રિસ્તેવા-૧૯૪૧ -એક પરિચય :ડો . સેજલ શાહ , અધીત-૪૨ , ગુજરાતી અધ્યાપક સંઘ
સંપાદક - ગુણવંત વ્યાસ અને અન્ય
,પૃષ્ઠ -૧૨૮ થી ૧૩૭ ,૨૦૨૦
- ૧૬ . રોલાં બાર્થ-સંકેત અને પ્રતિબધ્તતા - જાવેદ ખત્રી, તથાપિ, વર્ષ -૧૪ -૧૫ , જુન ,જુલાઈ
ઓગ. ૨૦૧૯ , સપ્ટે . ઓક્ટોબર, નોવેમ્બેર ,૨૦૧૯ , સંપાદક
જયેશ ભોગાયતા

Major (Core)

Course Title	સાહિત્યિક સંજ્ઞા અને સંજ્ઞા કેન્દ્રિત કૃતિઓનો અભ્યાસ
COURSE CODE	310213
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. કળા સ્વરૂપ અને વિકાસને પ્રસ્તાવિક ભૂમિકાનું જ્ઞાન થશે</p> <p>૨. સાહિત્યિક -સંજ્ઞા સાહિત્યપ્રવાહને ધ્યાનમાં રાખી નિયત કૃતિઓનો સમગ્રલક્ષી અભ્યાસ કરશે .</p> <p>૩.સાહિત્યિક સંજ્ઞા દ્વારા નિયત કૃતિઓના અભ્યાસ દ્વારા ગદ્ય-પદ્ય પ્રવાહથી જ્ઞાન થશે</p> <p>૪ . કપોલકલ્પિત સંજ્ઞા દ્વારા ગુજરાતી પ્રશિષ્ટ કૃતિઓને જાણશે</p> <p>૫. મનુષ્ય સંસ્કૃતિ, ઇતિહાસ લેખન, સાહિત્ય કળા દ્વારા સાહિત્યનો સર્જક સંસ્કૃતિ બોધ અને ઇતિહાસ બોધ કઈ રીતે રહજુ કરે છે તે જાણશે</p>
Module 1 (Credit 1) :	<p>સાહિત્યિક સમ્પ્રત્યયો - કળા , સંરચના , આકાર , પ્રતીક , પુરાકલ્પન , કથન રીતિ, મોટીફ , કપોલકલ્પિત -ઓળખ અને સામ્ય-વૈષમ્ય</p> <p>* કપોલકલ્પિત -FANTACY- સંજ્ઞા , સ્વરૂપ , અર્થ , વિવરણ , વિવિધ મતો</p>
Learning Outcomes	<p>After learning the module , learners will be able to</p> <p>માનવ સંસ્કૃતિ વિવિધ ઘટક અંગો વડે ઉત્થાન -પતનની સમાંતર પ્રક્રિયા વર્ણવે છે , એ પ્રક્રિયા સંસ્કૃતિનો ઇતિહાસ છે , ઇતિહાસ લેખન વડે મનુષ્યના કાર્યની સમીક્ષા થાય છે</p> <p>નિયત સંજ્ઞા -અભ્યાસ દ્વારા સંજ્ઞા તેમ જ સાહિત્યમાં સંજ્ઞાના પ્રવાહથી જ્ઞાત થશે</p> <p>કલ્પના , તરંગ , અનેક સંજ્ઞાઓને જાણશે</p> <p>મનુષ્ય સંસ્કૃતિ, ઇતિહાસ લેખન, સાહિત્ય કળા દ્વારા સાહિત્યનો સર્જક સંસ્કૃતિ બોધ અને ઇતિહાસ બોધ કઈ રીતે રહજુ કરે છે તે જાણશે</p>
Content Outline	<p>કપોલકલ્પિત -FANTACY- સંજ્ઞા , વિભાવના -CRITICAL IDIOMS</p> <p>ચર્ચા વિચારણા , પ્રાચીનથી આધુનિક સંદર્ભમાં</p>
Module 2 (Credit 1) :	ગુજરાતી સાહિત્યમાં કપોલકલ્પિત - પદ્ય અને ગદ્ય
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સંસ્કૃતિ , સાહિત્ય , ઇતિહાસ દર્શાવતી ગદ્ય કૃતિઓનો પરિચય (સુધારક,યુગ પંડિત યુગ ,ગાંધી યુગ અનુગાંધી યુગની)</p>

	કપોળ કલ્પિત દ્વારા સંસ્કૃતિ , સાહિત્ય , ઇતિહાસ દર્શાવતી પદ્ય કૃતિઓનો પરિચય (સુધારક,યુગ પંડિત યુગ ,ગાંધી યુગ અનુગાંધી યુગની
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> • કપોળ કલ્પિત સંજ્ઞા દ્વારા • પ્રાચીનથી આધુનિક સંદર્ભમાં વિગતે ચર્ચા વિચાર • ગુજરાતી સાહિત્યમાં કપોળકલ્પિત
Module 3 (Credit 1) :	કૃતિ લક્ષી અભ્યાસ- લાલશંકર ઠાકર - મનસુખલાલ મજીઠિયા -નાટક - રન્નાદે પ્રકાશન -૧૯૯૩
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સર્જક લાલશંકર ઠાકરનું પ્રદાન કથા સાહિત્યમાં જાણશે , વિશેષે નાટકો</p> <p>માનવ સંસ્કૃતિનું દર્શન કરાવતી ગાંધી યુગની પ્રતિનિધિ કૃતિનો અભ્યાસ કરી સર્જકના સર્જનથી સંસ્કૃતિબોધ અને ઇતિહાસ બોધ મેળવશે .</p>
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> • લાલશંકર ઠાકર કૃત “મનસુખલાલ મજીઠિયા “ નાટકની ... - વસ્તુસંકલના -પાત્ર નિરૂપણ - વાતાવરણ - જીવન દર્શન - એબ્સર્ડ ગદ્ય કૃતિ - કપોળકલ્પિત સંદર્ભે - ભાષા શૈલી -બોલી - સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન
Module 4 (Credit 1) :	ધ મેટામોર્ફોસિસ- ફ્રાન્ઝ કાફકા (જર્મન -૧૯૧૬), અનુવાદ - શિરીષ પાંચાલ , સંવાદ પ્રકાશન , વડોદરા , પ્રથમ આવૃત્તિ - ૨૦૦૩
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>2. ૧૯મી સદીના મધ્યભાગથી વિશ્વના કળા જગતમાં કલાકારો એ નૂતન સંવેદનશીલતા અને પ્રયોગશીલ સર્જક ચેતનાથી ઉત્તામ કળા કૃતિઓ, સાહિત્ય કૃતિનો આવિષ્કાર તેનાં અધ્યાપન દ્વારા વિદ્યાર્થીની બહેન કલાના વિશ્વની અનુભૂતિ કરે તે હેતુ છે</p> <p>3. સર્જક ચેતનાના ઉન્મેશોના પરિણામ રૂપે કૃતિઓનો સ્વાધ્યાય અને આસ્વાદથી વિદ્યાર્થીની જીવન અને કળા વિશેની નૂતન અભિજ્ઞતા પ્રાપ્ત કરે છે</p>
Content Outline	<p>ધ મેટામોર્ફોસિસ - વસ્તુસંકલના , પાત્રો , વાતાવરણ , જીવન દર્શન , એબ્સર્ડ કૃતિ , ભાષા શૈલી</p> <ul style="list-style-type: none"> • વિવેચનાત્મક , આસ્વાદાત્મક પરિચય • આધુનિકતા અને ટૂંકી વાર્તા • સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન (કપોળ કલ્પિત સંદર્ભે)

Assignment / Activities towards Comprehensive Continous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

: સંદર્ભ ગ્રંથો :

- ૧ .કપોળ કલ્પિત – શિરીષ પંચાલ – યુનિવર્સિટીગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
- ૨ . પુરાકલ્પન – પ્રવીણ દરજી , યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ , ગુજરાત રાજ્ય , અમદાવાદ ,૧૯૮૯
૩. કાવ્યનું સંવેદન –હરિવલ્લભ ભાયાણી
- ૪ . ન તત્ર સૂર્યો ભાતિ- સુરેશ જોશી
- ૫ . સીમાંકન અને સીમોલંઘન- સિતાંશુ યશશ્રંદ
- ૬ .A Dictiory of modern critical terms – edi. Roger Fowler- 1973
- ૭ . Ancient art and Rituals – Jane Harrison
- ૮ .Comparative mythology –Max F. Mullar
- ૯ .Language and Myth – Nortrop Fryre
- ૧૦ . Myth and Literature – William Righter
- ૧૧ .મોટીફ -પિનાકીની પંડ્યા
- ૧૨ Fantasy-the literature of subversion-Rosemary Jackson-1981
- ૧૩ The fantastic literature – eric rabkin-1976
- ૧૪ .Princiton Encyclopedia of poetry andpoetics- ALEX PREMINGAR ETAL-1974

Major (Core)

Course Title	વિવેચનના અભિગમો
Course code	310214
Course Credits	2
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. વીસમી સદીના વિવેચના અભિગમો અને તેની સમગ્ર વિચારણાથી જ્ઞાત થાય.</p> <p>૨. વિવેચનમાં અભિગમનું નું મહત્વ સમજાય.</p> <p>૩. અભિગમો દ્વારા સંશોધનમા વર્તમાન સંદર્ભે પ્રસ્તુત કઇ રીતે છે તેથી જ્ઞાત થાય.</p> <p>૪. વિવેચન અભિગમો - નવા વિચારોથી જ્ઞાત થાય.</p>
Module 1 (Credit 1) :-	<p>વિવેચનના વિવિધ અભિગમોનો વિગતવાર પરિચય.</p> <p>- ગુજરાતી સાહિત્ય અને ધારા અને તેની અત્યારના સમયમાં પ્રસ્તુતતા</p>
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સાહિત્યવિચારણાના ત્રણ મુખ્ય કેન્દ્ર છે - સર્જન , ભાવન , વિવેચન તેના ગુહીતોને તપાસવું સાહિત્ય કૃતિના વિવેચનના અભિગમોનો એક સંકુલ ઇતિહાસ આજે ઉપલબ્ધ છે , વિવેચન પરંપરાને જાણશે , તેના ઇતિહાસ થી જ્ઞાત થશે</p> <p>વિવેચનનો અભિગમ જે નિર્માણ પામે છે તેની પાચલ સક્રિય પરિબળોનો પરિચય પ્રાપ્ત કરશે</p>
Content Outline	<p>સામાજિક -સંસ્કૃતિક અભિગમ , પર્યાવરણવાદી અભિગમ , નારીવાદી અભિગમ , રૂપરચનાવાદી અભિગમ , ઐતિહાસિક અભિગમ , ભાવક નિષ્ઠ અભિગમ , મનોવિષ્લેશાત્મક અભિગમ ,</p>
Module 2 (Credit 1) :	પર્યાવરણકેન્દ્રી અભિગમ -અકૂપાર - ધ્રુવ ભદ્ર
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>પર્યાવરણ કેન્દ્રી અભિગમ -સંજ્ઞા , વિભાવના</p> <p>સાંપ્રત સમયમાં અત્યંત પ્રસ્તુત - કારણો અને નિવારણો સાહિત્ય દ્વારા સમજણ</p>
Content Outline	<p>* અકૂપાર - પરિચય</p> <p>*અકૂપાર નો કેન્દ્રવર્તી વિચાર</p> <p>*અકૂપાર દ્વારા ધ્રુવ ભદ્ર નો પરિચય</p> <p>*અકૂપાર - ભાષા શૈલી, પાત્રો ,પર્યાવરણ કેન્દ્રી વિચારણા સંદર્ભે</p> <p>*અકૂપાર - સાંપ્રત સમયમાં પ્રસ્તુતતા</p>

	*અફૂપાર – સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન
--	--------------------------------

Assignment / Activities towards Comprehensive Continous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખીકી ,પેપર- PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

: સંદર્ભ ગ્રંથો :

- 1 . કળા , સાહિત્ય અને વિવેચન - પ્રમોદકુમાર પટેલ , પાર્થ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૨૦૦૪
- 1 a- .વિવેચનના અભિગમો - ભરત મહેતા , પાર્થ પ્રકાશન અમદાવાદ , ૨૦૧૯
- 2 . રૂપરચનાવાદ- નીતા ભગત , યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ
- 3 સાહિત્યિક વાદ- સ. યશવંત ત્રિવેદી , નવભારત સાહિત્ય મંદિર
- 4 આધુનિકતા એક સંકુલ પ્રત્યયાય - બિપિન આશર , પાર્થ પ્રકાશન , અમદાવાદ
- 5 પર્યાવરણ કેન્દ્રી વિચારણા - નૂતન જાની , પાર્થ પ્રકાશન , અમદાવાદ,૨૦૧૨
- 6 નય પ્રયાણ - નીતિન મહેતા - મુંબઈ
- 7 નિરંતર - નીતિન મહેતા - મુંબઈ
- 8 વાચન વ્યાપાર - જયેશ ભોગાયતા - વડોદરા
- 9 નવ્યવિવેચન પછી -સુમન શાહ , લાકુબલુ પ્રકાશન - વડોદરા
- 10 અનુઆધુનિકતાવાદ-સં. ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા , ભોળાભાઈ પટેલ , ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

Major (Elective)-I

Course Title	પટકથા લેખન - Script writing
Course code	320211
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. લેખન, સર્જનાત્મક લેખન , digital લેખન અને સાહિત્યનો આંતરસંબંધ વિશે જ્ઞાત થાય.</p> <p>૨. વિભિન્ન કલાઓના માધ્યમોમાં અભિવ્યક્તિના વિવિધ આયામોનો પરિચય થાય. ઉચ્ચઅભ્યાસ કરનારસંલગ્ન અનેક વિષયોનું તલ સ્પર્શી અધ્યાપન વિદ્યાર્થીની બહેનોની સાહિત્ય વિશેની સમાજ વ્યાપ અને ઊંડાણ પ્રાપ્ત થાય તે હેતુ થી સાહિત્યસર્જન સંલગ્ન અભ્યાસ કરે</p> <p>આવા વિષયો સાહિત્યિક જ્ઞાનની ક્ષીતીજોનો વિસ્તાર કરે છે</p> <p>પટકથા લેખનનો પ્રત્યક્ષ અનુભવ થશે , ફિલ્મ , નાટક , ટી વી અનેક મ્સમૂહ માધ્યમોમાં રોજગાર , વ્યવસાય ની શક્યતાઓ વધશે ,</p> <p>પટકથાઓના પ્રકારોથી પરિચિત થશે અને પ્રત્યક્ષ સ્વ અનુભવ પ્રાપ્ત કરશે વિદ્યાર્થીની બહેન આવા સર્જનાત્મક , પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન કેળવશે , પ્રશિક્ષણ મેળવશે</p>
Module 1 (Credit 1) :	પટકથા લેખનનું સ્વરૂપ , લક્ષણો , વિભાવનાથી પરિચિત થશે (ખાસ ગુજરાતી, હિન્દી, મરાઠી ભાષાના સંદર્ભે)
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>1. વિદ્યાર્થીની બહેનો સાહિત્ય સ્વરૂપ વૈશ્વિક સ્તરે જે મૌલિકતા અને વૈવિધ્ય ધરાવે છે તે બહુપરિમાણીય માનવજીવનનું ચિત્ર તેનાં અધ્યાપનથી વાંચી શકે છે</p> <p>2. કોઈ પણ સાહિત્ય સ્વરૂપ અધ્યાપન કરાવવાથી સ્વરૂપની ઓળખ વિશે સિધ્ધાંત લક્ષી વિચારણામાં વિવિધ વિવેચકોએ ગંભીરતાથી વિચારણા કરી હોય છે તેનું અધ્યાપણ કરાવવાથી સ્વરૂપની ઓળખ સઘન થાય છે .</p>
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> - પટકથા -લેખન અને વિભાવના - પટકથાના આવશ્યક તત્વ - વાર્તા , દ્રશ્ય , ચરિત્ર , ભાવ, સંઘર્ષ - પટકથા લેખનની વિશેષતા - પટકથા લેખનમાં ગીતની ભૂમિકા તેમ જ તેનું મહત્વ , વિભાવના - પટકથા લેખકના ગુણ
Module 2 (Credit 1) :	પટકથા લેખનની પ્રવિધિ

Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	4. વિદ્યાર્થીની બહેનો પટકથાની તાલીમ મેળવશે , તેની નિયમ બદલ પ્રક્રિયા સૂઝ સમજ કેળવશે
	5. પટકથા લેખનમાં સંવાદ, તેનું પ્રયોજન , નિયમબદલ પ્રશિક્ષણ લેશે
Content Outline	<p>પટકથા - સિદ્ધાંત અને સ્વરૂપ</p> <p>પટકથા -અર્થ,</p> <p>પટકથા -વિશેષતા</p> <p>પટકથા સ્વરૂપચર્યા,</p> <p>પટકથા -ઘટકતત્વ</p> <p>પટકથા લેખનની પ્રક્રિયા - વાર્તાનું ચયન , પાત્રોનો વિકાસ, સ્થાન , ઘટનાક્રમનું નિર્માણ , શૈલી , પરાકાષ્ઠા , સંગીત પ્રક્રિયા. લેખન, દિગ્દર્શન, અભિનય, સંગીત વગેરે. સંવાદલેખન -પ્રકાર , પ્રયોજન, પાત્ર પ્રમાણે ભાષા, વિશેષતાઓ</p>
Module 3 (Credit 1) : પટકથામાં તકનીકી -digital શબ્દ પ્રયોગ અને દ્રશ્ય લેખન	
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	પટકથામાં digital શબ્દ પ્રયોગ , દ્રશ્ય લેખનની યોજના અને સ્વરૂપ -સ્ક્રીન પ્લે, સમય , સ્થાન , ઘટનાક્રમ
	આ દ્વારા પટકથા લખવાની ક્ષમતા કેળવાશે
Content Outline	<p>પટકથામાં digital શબ્દ પ્રયોગ , દ્રશ્ય લેખનની યોજના અને સ્વરૂપ -સ્ક્રીન પ્લે, સમય , સ્થાન , ઘટનાક્રમ</p> <p>આ દ્વારા પટકથા લખવાની ક્ષમતા કેળવાશે</p>
Module 4 (Credit 1) : - પટકથાના પ્રકારો અને કોઈ એક સ્વરૂપની પટકથા લેખન	
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	પટકથાના લેખનના પ્રકારોથી પરિચિત થશે
	પટકથા લેખનમાં કોઈ એક સ્વરૂપમાં પ્રાત્યક્ષિક અનુભવ કરશે
Content Outline	<p>પટકથાના પ્રકારો - લઘુ ફિલ્મ , ધારાવાહિક , વિજ્ઞાપન , ફિલ્મ</p> <p>પટકથા લેખનની પ્રસુત્તા</p> <p># કોઈ એક સાહિત્યિક સ્વરૂપની પટકથામાં રૂપાંતરણ - વાર્તા / નવલકથા / નાટક</p>

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર .

સંદર્ભ ગ્રંથ :

- 1.પટકથા કેસે લિખે -રાજેન્દ્ર પાંડે – વાણી પ્રકાશન
- 2 પટકથા લેખન કે તત્વ – કુલદીપ સિન્હા, ચિત્રશ્રમ પ્રકાશન , ૨૦૦૨
- 3 પટકથા લેખન એક પરિચય -મનોહર શ્યામ જોશી રાજકમલ પ્રકાશન,૨૦૦૮
- 4 ટેલીવિઝન પટકથા લેખન -વિનોદ તિવારી ,પરિદ્રશ્ય પ્રકાશન ,૨૦૦૨
- 5 પટકથા લેખન – વ્યવહારિક નિર્દેશિકા -અસગર વસાહત -રાજકમલ પ્રકાશન
- 6 ટેલીવિઝન, નાતાકી પટકથા -ગૌરીશંકર રૈના-નેશનલ બૂક trust
- 7 કથા , પટકથા , સંવાદ -હૂબનાથ , અનલૈ પ્રકાશન
- 8 Successful SCRIPTS for theatre, television,&film
- 9 કથા – પટકથા – મન્નુ ભંડારી – વાણી પ્રકાશન , ૨૦૧૪
- 10 પટકથા તંત્ર વ મંત્ર – એ . જી . દિવાન , ગમભન પ્રકાશન , પૂણે
- 11 પટકથાકા સય – પ્રભાથ સિંહ ,મેઘા બુક્સ , દિલ્હી
- 12 ફિલ્મ કી કહાની કેસે લિખે – વિપૂલ કે રાવલ , રાધા કૃષ્ણ પ્રકાશન , દિલ્હી

OR-અથવા

Major Elective-II

Course Title	કથનકળા શાસ્ત્ર - Narratology
Course code	-----?-----
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. કથનકળાશાસ્ત્ર માટે અંગ્રેજી સંજ્ઞા - Narratology છે . કથનકળાશાસ્ત્ર વીસમી સદીમાં વિકસેલી કથા સાહિત્યનો અભ્યાસ કરતી એક વિદ્યા શાખા છે તેને જાણશે</p> <p>૨. માનવસંસ્કૃતિના આરંભકાળથી સર્જાતી સર્જન પરંપરામાં કથાસાહિત્ય છે તે સર્જન પરંપરાનો અનેક પદ્ધતિનો અભ્યાસ કરશે</p> <p>૩. આવા વિષયો સાહિત્યિક જ્ઞાનની ક્ષિતીજોનો વિસ્તાર કરે છે</p> <p>૪ આ અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઈ કથા સાહિત્યની સંરચનાવાદી અભિગમથી જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરશે</p> <p>કથાન કળાના પ્રકારોથી પરિચિત થશે અને પ્રયક્ષ સ્વ અનુભવ પ્રાપ્ત કરશે વિદ્યાર્થીની બહેન આવા સર્જનાત્મક , પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન કેળવશે , પ્રશિક્ષણ મેળવશે</p>
Module 1 (Credit 1) :	કથનકળાશાસ્ત્ર - સંજ્ઞા અને વિભાવના
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>૩. વિદ્યાર્થીની બહેનો સાહિત્ય સ્વરૂપ વૈશ્વિક સ્તરે જે મૌલિકતા અને વૈવિધ્ય ધરાવે છે તે બહુપરિમાણીય માનવજીવનનું ચિત્ર તેનાં અધ્યાપનથી વાંચી શકે છે</p> <p>૪. કોઈ પણ સાહિત્ય સ્વરૂપ અધ્યાપન કરાવવાથી સ્વરૂપની ઓળખ વિશે સિધ્ધાંત લક્ષી વિચારણામાં વિવિધ વિવેચકોએ ગંભીરતાથી વિચારણા કરી હોય છે તેનું અધ્યાપણ કરાવવાથી સ્વરૂપની ઓળખ સઘન થાય છે .</p>
Content Outline	<p>- કથન કળા -સંજ્ઞા અને વિભાવના</p> <p>આવશ્યક તત્વ - વાર્તા , દ્રશ્ય , કથક , ભાવ, સમય</p> <p>કથન કળાની વિશેષતા</p> <p>-</p>

	કથાવિષય સામગ્રી , ઘટકતત્વો , પ્રયોજન , વિકાસ સંદર્ભે અભ્યાસ
Module 2 (Credit 1) : મિકી બાલ	કથનકલાશાસ્ત્ર - પ્રમુખ ચિંતકોની વિચારણાનું સ્વરૂપ - તોદોરોવ,ગેરાલ્ડ જેનેત,
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	6. વિદ્યાર્થીની બહેનો કથનકલાની તાલીમ મેળવશે , તેની નિયમ બદલ પ્રક્રિયા સૂઝ સમજ કેળવશે
	7. , તેનું પ્રયોજન , નિયમબદલ પ્રશિક્ષણ લેશે
Content Outline	સ્વીડીશ ભાષાવિજ્ઞાની સોસ્યુર ભાષાના સ્વરૂપ વિષે નવું પ્રતિમાન રજૂ કર્યું ત્યારે ભાષા પરિવર્તનની ઐતિહાસિક પદ્ધતિએ થતી વિચારણાનો અંત આવ્યો ઈ .સ . ૧૯૨૫મ રશિયન વિવેચક વ્લાદિમીર પ્રોપે સોસ્યુરના મોડેલના આધારે રશિયન ફેરી ટેલ્સનો abhyaas કર્યો આ અભ્યાસથી કથનકલા શસ્ત્રનો આરંભ થયો .ત્યાર પછી સાતમાં દાયકામાં રોલાં બારથ , તોદોરોવ , ગેરાલ્ડ જેનેત, ગેરાલ્ડ પ્રિન્સ , મિકી બાલ વગેરે વિદ્વાનોએ કથા સાહિત્યનો સંરચના વાદી અભિગમથી અભ્યાસ કર્યો તે વિગતે જાણશે
Module 3 (Credit 1) :	કથનકલાશાસ્ત્ર સલગ્ન પ્રમુખ પરિભાષાઓનો પરિચય - વાર્તા , પ્લોટ , કથક ,કથન કેન્દ્ર ,સમય
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	સમય , સ્થાન , ઘટનાક્રમ, વાર્તા , પ્લોટ , કથક , કથન શું છે તે જાણશે
	આ દ્વારા કથનકલાની ક્ષમતા કેળવાશે
Content Outline	કથનકલાશાસ્ત્ર સલગ્ન પ્રમુખ પરિભાષાઓનો પરિચય - વાર્તા , પ્લોટ , કથક ,કથન કેન્દ્ર ,સમય
Module 4 (Credit 1) :	- કથનકલાશાસ્ત્રની ભૂમિકા એ કેટલીક ચયન કરેલ ગુજરાતી નાટક / વાર્તાઓનું વિશ્લેષણ
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to

	Narratologyના પ્રકારોથી પરિચિત થશે
	Narratologyદ્વારા કોઈ એક સ્વરૂપમાં પ્રાત્યક્ષિક અનુભવ કરશે
Content Outline	- કથનકળાશાસ્ત્રની ભૂમિકા એ કેટલીક ચચન કરેલ ગુજરાતી નાટક / વાર્તાઓનું વિશ્લેષણ

સંદર્ભ ગ્રંથો :

1. અનુઆધુનિક સંજ્ઞા કોશ- સં. જયંત ગાડીત , રાજેન્દ્ર સિંહ જાડેજા , SPU,
2. વિવેચનનો વિભાજીત પટ - ચંદ્રકાંત ટોપીવાલા , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ
3. કથા શાસ્ત્ર અને કથા સિધ્ધાંત બે ગ્રંથોનો પરિચય - બાબુ સુથાર - તથાપિ અંક -1 ,વર્ષ -1 સપ્ટેમ્બર-નવેમ્બર ૨૦૦૫
4. કથનકળા - સતીશ વ્યાસ , મુંબઈ યુનિવર્સિટી, ગુજરાતી અનુસ્નાતક વિભાગ , ઠક્કર વસનજી વ્યાખ્યાન માળા
5. કથાનુંસંધાન - જયેશ ભોગાયતા -૨૦૦૪
6. Introduction of Narratology – Mieke bal, University of Toranto presss
7. Introduction of Structuralism – Robert Scholes
8. Dictionary of Narratology – Grand Prince
9. Narrative Discourse- Gerarld Genette , Curnell University press , New York

Minor Stream (RP)

Course Title	સંશોધન – Research component writing Research Proposal & Review of Literature
Course code	350231
Course Credits	4
Course Outcomes	After going through the course, learners will be able to ૧. M.A.ના અભ્યાસ પછી સાહિત્ય સંશોધન દ્વારા Ph.D.ની પદવી મેળવવા જરૂરી છે. ૨ સંશોધનને લગતી પાયાની સમજ કેળવાય. ૩. જ્ઞાનવિજ્ઞાનના દરેક ક્ષેત્રમાં સંશોધનનું મોટું મૂલ્ય છે તે સમજાય. ૪. સંશોધનની સજ્જતા પ્રાપ્ત થાય., વિદ્યાર્થીની બહેન ને સંશોધનમાં રસ રૂચી વધે, અને સક્ષમ બને
Module 1 (Credit 1) :	પ્રસ્તાવપત્ર - રજૂઆત - Proposal Presentation સંશોધનનું સ્વરૂપ, પ્રયોજન, સાહિત્ય સંશોધન
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to 5. વિદ્યાર્થીની બહેન સંશોધનના અર્થ , સ્વરૂપ , મહત્વ અને તેનાં મૂળ તત્વથી પરિચિત થાય 6. વિદ્યાર્થીની સંશોધનના ઉદ્દેશ તથા માર્ગદર્શન મેળવવા યોગ્યતા કેળવશે
Content Outline	*સંશોધન : સંજ્ઞા અને *સંશોધન :વિભાવના • સંશોધનનું સ્વરૂપ, • સંશોધન :પ્રયોજન, • સાહિત્ય સંશોધન • માર્ગદર્શકની યોગ્યતા • શોધાર્થીની યોગ્યતા
Module 2 (Credit 1) :	સાહિત્ય સંશોધનનું સ્વરૂપ અને પદ્ધતિ. સાહિત્ય સંશોધન માટે વિષય પસંદગી, સામગ્રીસંચય સામગ્રીનું વર્ગીકરણ, વિશ્લેષણ, સામગ્રીના પ્રકારો સાહિત્યિક સમીક્ષા - Literature Review

Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>8. વિદ્યાર્થીની સાહિત્યિક સંશોધન અને સાહિત્યતેતર સંશોધનમાં સામ્ય -વૈષમ્ય , વિવેચન ,કૃતિ ,યુગ , કર્તાલક્ષી સંશોધનથી પરિચિત થશે</p> <p>9. વિદ્યાર્થીની બહેનો સાહિત્યિક સંશોધનના પ્રકારો તથા આંતર વિદ્યાકીય શાખાના સંશોધનનો સામાન્ય પરિચય પ્રાપ્ત કરશે</p>
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> • સાહિત્ય સંશોધનનું સ્વરૂપ અને પદ્ધતિ. • સાહિત્ય સંશોધન માટે વિષય પસંદગી, સામગ્રીસંચય • સામગ્રીનું વર્ગીકરણ, વિશ્લેષણ, સામગ્રીના પ્રકારો • આંતર વિદ્યાકીય સંશોધન વિશે સામાન્ય પરિચય • અર્વાચીન સાહિત્ય સંશોધનના વિવિધ અભિગમો
Module 3 (Credit 1) : સાહિત્ય સંશોધનના ક્ષેત્રોસંદર્ભ સૂચી - Bibliography,Webiography,MLAStyle	
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>10. વિદ્યાર્થીબહેન વિષય ચયન , સામગ્રી – સંકલન , સંદર્ભ કાર્ડ ,પાદટીપ વિશે જાણશે અને શીખશે</p> <p>24 વિદ્યાર્થીની બહેન સંશોધનમાં આવશ્યક પદ્ધતિઓ , પ્રશ્નાવલી , વિવેચનાત્મક , વિશ્લેશાનાત્મક , તુલનાત્મક , તારણો અને નિષ્કર્ષ સુધી પહોચવાનું શીખશે</p>
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> • વિષય ચયન • સામગ્રી સંકલન • સંદર્ભ કાર્ડ • પાદ ટીપ • પ્રશ્નાવલી , વિવેચનાત્મક , વિશ્લેશાત્મક , તુલનાત્મક , મુલ્લાકત , નિરીક્ષણ , આસ્વાદાત્મક , • સામગ્રી વિવેચન- વિશ્લેષણ તથા નિષ્કર્ષ સુધી અભ્યાસ
<p>Module 4 (Credit 1) : સંશોધન અને વિવેચન સંશોધકની સજ્જતા સંશોધન નિબંધનું આયોજન અને લેખન (તાલીમ) સંદર્ભ ગ્રંથોનો ઉપયોગ (તાલીમ), પરિશિષ્ટ અને સૂચિ (તાલીમ)</p> <p>1.Research Proposal-20 marks 2. Research Proposal presentation – 20 marks 3. Review of related Literature and Research -20 marks 4. Preparing bibliography -10 marks 5. Chapter on Research Methodology -30 marks Total-100 marks</p>	

Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	25 વિદ્યાર્થીની બહેન સંશોધનની રૂપરેખા થી લઈ લઘુ શોધ નિબંધની પ્રસ્તુતીકરણની પ્રવિધિથી રૂબરૂ થશે
	26 વિદ્યાર્થીની બહેન સંશોધનમાં કમ્પ્યુટર નો પ્રયોગ થી લઈ powerpoint સુધી અંતિમ મૌખિકી પ્રવિધિ સુધી પરિચિત થશે

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર.

: સંદર્ભ ગ્રંથો :

1. સાહિત્ય સંશોધનની પદ્ધતિ : ચંપૂ વ્યાસ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, 1981.
2. સાહિત્ય સંશોધન વિશે : સુમન શાહ, પાર્થ પ્રકાશન, 2000.
3. સંશોધનની પ્રવિધિ : સી. વી. મહેતા, પાર્થ પ્રકાશન, 1998.
4. સંશોધન પદ્ધતિ અને હરિભાઈ દેસાઈ : યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, 1973.
5. Introduction to Research : Tyrus Hillway, 1956.
6. The Craft of Research : Wayne C., Both and Others, Uni. Of Chicago Press 2nd ed. 2003
7. તુલનાત્મક સાહિત્ય : ધીરુ પરીખ, ગુજરાત યુનિ. 1984.
8. તુલનાત્મક સાહિત્યભ્યાસ : અશ્વિન દેસાઈ
9. તત્વસંદર્ભ : પ્રમોદકુમાર પટેલ.
10. તુલનાત્મક સાહિત્યભ્યાસ : વસંત બાપટ, અનુ. જયા મહેતા, એસ.એન.ડી.ટી. યુનિ. 1986.
- 11.સંશોધનની કેડી ભોગીલાલ સાંડેસરા , ગૂર્જર પ્રકાશન , અમદાવાદ ,૧૯૬૧

- 12.સંશોધનના માર્ગે કેશવરામ કા. શાસ્ત્રી , ભારતી સાહિત્ય સંઘ લિ.અમદાવાદ ૧૯૪૮
- 13.સાહિત્યિક તથ્યોની માવજત જયંત કોઠારી ,ગૂર્જર, પ્ર.આ . ૧૯૮૯ , મૂલ્ય ૩૫ /-
14. સંશોધન અને પરીક્ષણ જયંત કોઠારી ,ગૂર્જર પ્રકાશન , પ્ર.આ . ૧૯૯૮
- 15.લોકસાહિત્ય સંશોધન પદ્ધતિ હસુ યાજ્ઞિક,એન .એસ.પટેલ આર્ટસ કોલેજ , આણંદ,૨૦૧૪
16. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય વિમર્શ બળવંત જાની ,ડિવાઈન પબ્લિકેશન,૨૦૧૫ , અમદાવાદ
17. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય વિમર્શ બળવંત જાની , ડિવાઈન પબ્લિકેશન, ૨૦૧૫ ,
- 18 સંશોધનની પ્રવિધિ – સી .વી .મેહતા , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ ,૧૯૯૮
- 19સાહિત્યિક તથ્યોની માવજત – જયંત કોઠારી –ગૂર્જર પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૧૯૮૯
- 20સાહિત્ય સંશોધનની પદ્ધતિ – ડો . ચંપૂ વ્યાસ ,યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બો . અમદાવાદ ,૨૦૦૧
- 21 .સંશોધનને માર્ગે – કે .કા .શાસ્ત્રી –ભારતી સાહિત્ય સંઘ , અમદાવાદ ,૧૯૪૮
- 22 સંશોધન અને પરીક્ષણ –જયંત કોઠારી –ગૂર્જર , નવભારત સહિત્ય મંદિર –પ્રાપ્તિ સ્થાન , પ્રકાશક લેખક પોતે , ૧૯૯૮ , અમદાવાદ
- 23સાહિત્યિક સંશોધન વિષે – સુમન શાહ –પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૨૦૧૭
- 24.સંશોધનની કેડીએ – ભોગીલાલ સાંડેસરા-ગૂર્જર ગ્રંથ કાર્યાલય ,અમદાવાદ ,૧૯૬૧ 25.મધ્યકાલીન ગુજરાતી
- 25સાહિત્યવિમર્શ – ડો . બળવંત જાની ,ડિવાઈન પબ્લિકેશન,અમદાવાદ , ૨૦૧૫
- 26લોકસાહિત્ય સંશોધન પદ્ધતિ- હસુ યાજ્ઞિક,મોહન પટેલ , એન .એસ . પટેલ આર્ટસ કોલેજ , આણંદ, ૨૦૧૪
- 27 . શોધ – સ્વરૂપ અવં માનક વ્યવહારિક કાર્યવિધિ –હિન્દી –બૈજનાથ સિંહલ, વાણી પ્રકાશન , દિલ્હી , ૨૦૧૫
- 28 સાહિત્ય સંશોધનો –થોડી નોંધો – પ્રવીણ દરજી –પરબ –જાન્યુ.ફેબ . ૧૯૯૬ ૭૨-૭૮
- 29 .ગુજરાતી સાહિત્ય સંશોધન વૃત્તિ –સુભાષ દવે , પરબ , જાન્યુ.ફેબ . ૧૯૯૬ , ૮૦-૮૭
30. ગુજરાતી સાહિત્ય –એકવીસમી સદી પરિબળો અને પડકારો –ધીરુભાઈ ઠાકર , પરબ , જાન્યુ,૨૦૦૦ , ૮-૧૧
- 31 . ગુજરાતી સાહિત્ય સામયિકો –એક દ્રષ્ટિપાત –રમણ સોની બુદ્ધિપ્રકાશ , ઓગસ્ટ૧૯૯૮ ,૨૯૯ -૩૦૬
- 32 .સંશોધનની દશા -હરિવલ્લભ ભાયાણી, ઉદ્દેશ , જુન ૧૯૯૬ ,
- 33 .વીસમી સદીના શ્રેષ્ઠ ગુજરાતી પુસ્તકો –ભોળાભાઈ પટેલ ,પરબ , સપ્ટે . ૧૯૯૮ ,૧-૬
- 34 .પરબનો અવલોકન વિશેષાંક-ભોળાભાઈ પટેલ પરબ , ૧૯૯૭ ,ડીસેમ્બર
- 35.પ્રત્યક્ષનો ગ્રંથ સમીક્ષા વિશેષાંક –નીતિન મહેતા , શબ્દ સૃષ્ટિ , ઓક્ટોબર , ૧૯૯૯ ,૭૪ -૮૦
- 36 .મોટી સંશોધન પ્રેરકતા ધરાવતા માતબર સૂચિ ગ્રંથો –જૈન ગૂર્જર કવિઓ –રમણ સોની , પ્રત્યક્ષ ,જાન્યુ-માર્ચ ,૧૯૯૭
- 37.સાહિત્યિક પત્રકારત્વ –સંજ્ઞા ચર્યા –કિશોર વ્યાસ , બુદ્ધિ પ્રકાશ , સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૯
- 38.સાહિત્યમાં જીવન મૂલ્યોની માવજત-ભરત મહેતા , ફાર્બસ ત્રૈમાસિક, જુલાઈ-સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૭ , ૧૪૬ -૧૫૧

SEMESTER –IV

	SEMESTER-IV					
410211	તુલનાત્મક સાહિત્ય	Major (Core)	4	100	50	50
410212	ગુજરાતી વિવેચનની પરંપરા	Major (Core)	4	100	50	50
410213	વિશ્વ સાહિત્ય	Major (Core)	4	100	50	50
420211	સાહિત્ય અને સિનેમા	Major (Elective)	4	100	50	50
	અથવા					
	લોકપ્રિય સાહિત્ય	Major (Elective)	4	100	50	50
450231	શોધ –પરિયોજના	RP	6	150	100	50
			22	550	300	250

Major (Core)

Course Title	તુલનાત્મક સાહિત્યભ્યાસ
Course code	410211
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર વ્યાકરણ, તત્ત્વજ્ઞાન, યોગવિધિ, લલિતકલા, વિદ્યાકીય સમૃદ્ધિનો ખ્યાલ મળે.</p> <p>૨. તુલનાત્મક સંલગ્ન વિવિધ ઘટકોની તલસ્પર્શી, શાસ્ત્રીય, સૌંદર્યદ્રષ્ટિની વિચારણાનો ખ્યાલ મળે.</p> <p>૩ .તુલના માનવ સ્વભાવનો સ્થાયી ભાવ છે , તુલના દ્વારા બે કૃતિ , વિચારધારા ,સંસ્કૃતિ વચ્ચે આંતર્ભય સમાનતાઓ અને અસમાનતાઓનો સઘન પરિચય મળે</p> <p>૪ . તુલનાત્મક સાહિત્ય એ સાહિત્ય અધ્યયનનો વિશિષ્ટ અભિગમ છે</p>
Module 1 (Credit 1) :	તુલનાત્મક સાહિત્ય : સંજ્ઞા, અર્થ ,સંકેતો ,વ્યાખ્યા ,વિભાવના સ્વરૂપ, હેતુ ,ઉદ્ભવ ,કાર્યક્ષેત્ર વિકાસ -ભારત, વિશ્વમાં
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>તુલનાત્મક સાહિત્ય સ્વરૂપની તેમ જ તેને ઘડનારી વિવિધ જ્ઞાન શાખાઓ અને લલિત કલાઓની સક્રિય ભૂમિકાઓનો પરિચય મેળવે પ્રાચીન પરંપરા અને સંલગ્ન વિવિધ ઘટકોની તલસ્પર્શી, શાસ્ત્રીય, સૌંદર્યદ્રષ્ટિની વિચારણાનો ખ્યાલ મળશે .</p> <p>તુલનાત્મક સાહિત્યની સંજ્ઞા , અર્થ , સંકેતો વિભાવના વિષે જાણશે આના અધ્યાપનથી બહેનોને ના સૌંદર્યની વિશેષ અનુભૂતિ થશે અને સાહિત્યમીમાંસકોની તાત્વિક વિચારણા નો પરિચય મેળવશે</p>
Content Outline	<p>તુલનાત્મક સાહિત્ય સ્વરૂપનો ગૌરવશાળી ઇતિહાસ જાણશે તેમ જ સંસ્કૃતિક આદાન - પ્રદાનની પ્રક્રિયાનો પરિચય મેળવે -સંજ્ઞા , હેતુ , ઉદભવ , વિભાવના , સ્વરૂપ , વિશ્વ - ભારતમાં તેના કાર્યક્ષેત્રના વિકાસ</p> <p>*સાહિત્ય અને તુલનાત્મક અભ્યાસની અનિવાર્યતા , કેટલીક સૈધાંતિક ચર્ચા</p>
Module 2 (Credit 1) :	તુલનાત્મક સાહિત્યની વિભાવના -વ્યવહાર જીવનમાં ,સાહિત્યમાં , તુલનાત્મક સાહિત્ય - નવી દિશાઓ (મેથ્યુ આર્નોલ્ડ, મેકોલે, ઝ્યુઇથે, ટાગોરના માટે)
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર વ્યાકરણ, તત્ત્વજ્ઞાન, યોગવિધિ, લલિતકલા, વિદ્યાકીય સમૃદ્ધિનો ખ્યાલ મળે., વિદ્યાર્થી સાહિત્યતત્ત્વની સંકુલતાનો પરિચય મેળવશે , તુલનાત્મક</p>

	સાહિત્યના અભ્યાસીની અનિવાર્ય સજ્જતા અને સાવધાણીને જાણશે
	તુલનાત્મક સાહિત્ય અધ્યયનનો વિશિષ્ટ અભિગમ છે , તેની નવી દિશાઓ , મીમાંસકોના(પાશ્ચાત્ય અને ભારતીય) મતોથી વાકેફ થશે
Content Outline	સાહિત્યના વિશિષ્ટ અભિગમ, સાહિત્યને ઘડનારી વિવિધ શાખાઓ , લલિત કલાઓની સક્રિય ભૂમિકાઓનો પરિચય મેળવશે ઝ્યુઇથે અને વિશ્વ સાહિત્ય , મેથ્યુ આર્નોલ્ડ અને તુલનાત્મક સાહિત્ય , રવીન્દ્રનાથ ટાગોર અને તુલનાત્મક સાહિત્ય તુલના - આદર્શ વિચારણામાં , વાસ્તવિક વ્યવહાર જગતમાં
Module 3 (Credit 1) :	તુલનાત્મક સાહિત્યનો અભ્યાસ, અસર, સદ્રશ્ય તથા પરંપરા સંસ્કૃતિ ,દેશ , કાળ, વાતાવરણ , ભાષા (અન્ય શાસ્ત્રોમાં)
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	સાંસ્કૃતિક વૈવિધ્ય અને તુલનાત્મક અભ્યાસ, પરંપરા તેને ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્રના વ્યાકરણ, તત્વજ્ઞાન, યોગવિધિ, લલિતકલા, વિદ્યાકીય સમૃદ્ધિનો ખ્યાલ મળે.
	ભોગોલીક સીમાઓને ઉલ્લંઘીને દરેક ભાષાનું સાહિત્ય બીજી ભાષાના જે પ્રભાવક પરિબળ તરીકે ભૂમિકા ભજવે છે તેનો પણ પરિચય મેળવશે
Content Outline	તુલનાત્મક સાહિત્યના abhyaas દ્વારા વિદ્યાર્થી સાંસ્કૃતિક આદાન પ્રદાનની પ્રક્રિયાનો પરિચય કેળવશે - અસર , પરંપરા , દેશ , કાળ વાતાવરણ ભાષા તેમ જ અન્ય શાસ્ત્રો સાથે તેની તુલના
Module 4 (Credit 1) :	કૃતિઓનો (નાટક)તુલનાત્મક અભ્યાસ : પરિત્રાણ - દર્શક(ગુજરાતી) અને અંધા યુગ - ધર્મવીર ભારતી (હિન્દી) -ભાષા , અભિવ્યક્તિ ,સ્વરૂપલક્ષી ,કથા , કથાનક ,
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	તુલનાત્મક અધ્યયનના વિશિષ્ટ અભિગમ અને તેના સાહિત્યને ઘડનારી વિવિધ જ્ઞાન શાખાઓના પરિચય દ્વારા ભારતીય સાહિત્યશાસ્ત્ર વ્યાકરણ, તત્વજ્ઞાન, યોગવિધિ, લલિતકલા, વિદ્યાકીય સમૃદ્ધિનો ખ્યાલ મળે.
	વિદ્યાર્થી સાંસ્કૃતિક આદાન પ્રદાન દ્વારા કૃતિના ગૌરવશાળી ઇતિહાસ જાણશે
Content Outline	પરિત્રાણ (દર્શક) અને અંધાયુગ (ધર્મવીર ભારતી)કૃતિની ભાષા , દેશ , સંસ્કૃતિ વાતાવરણ , કથા , કથાનક , પાત્રો , અભિગમ સ્વરૂપલક્ષી તુલના

: Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર- PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત - લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો

વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર.

: સંદર્ભ ગ્રંથો :

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. તુલનાત્મક સાહિત્ય : ડૉ. ધીરુ પરીખ, ગુજરાત યુનિ., અમદાવાદ, ૧૯૯૪
૨. તુલનાત્મક સાહિત્યાભ્યાસ : વસંત બાપટ, અનુ. જયા મહેતા, જશવંતી દવે
એસ.એન.ડી.ટી. મહિલા વિદ્યાપીઠ, મુંબઈ, ૧૯૮૭
૩. તુલનાત્મક સાહિત્યની દિશામાં : અશ્વિન દેસાઈ ,દિવ્યાનંદ પ્રકાશન , બારડોલી , ૧૯૯૨
૪. તુલનાત્મક સાહિત્ય : ભારતીય સંદર્ભ : ડૉ. ચૈતન્ય દેસાઈ, ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
૫. આધુનિક ભારતીય સાહિત્ય : અનુ. જયંત બક્ષી
૬. ભારતીય સાહિત્ય : ડૉ. બળવંત જાની અને સૌરાષ્ટ્ર યુનિ., રાજકોટ
- ૭ .અંગલિનિર્દેશ : અશ્વિન દેસાઈ ,સાહિત્ય સંકુલ , સુરત , ૨૦૦૧
- ૮.તુલનાત્મક સાહિત્ય – ભારતીય પરિપ્રેક્ષ – ઇન્દ્રનાથ ચૌધરી ,વાણી પ્રકાશન ,દિલ્હી, ૨૦૧૮ , હિન્દી
૯. ગુજરાતી નવલકથાની ગતિવિધિ – બાબુ દાવલપુરા , ગ્રામોધાર મુદ્રણાલય , વિદ્યાનગર , ૧૯૯૧
- ૧૦ . અજ્ઞેય કી ઔપન્યાસિક કૃતિએ – કુસુમ ત્રિવેદી , સાહિત્યસંસ્થાન , કાનપુર
- ૧૧ .અજ્ઞેય કા રચના સંસાર –વિમલ ગંગાપ્રસાદ , સુષ્મા પુસ્તકાલય , દિલ્હી, ૧૯૬૭
- ૧૨ .અજ્ઞેય એક અધ્યયન –ભોળાભાઈ પટેલ , ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
- ૧૩ . ગુજરાતી નવલકથા – રઘુવીર ચૌધરી , રાઘેશ્યામ શર્મા , યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ , અમદાવાદ ૧૯૭૨
- ૧૪ . તુલનાત્મક અધ્યયન –હિન્દી , ભારતીય ભાષાએ ઔર સાહિત્ય , સં. રાજમલ વોરા , ભ .હ . રાજુરકર

Major (core)

Course Title	ગુજરાતી વિવેચન પરંપરા
Course code	410212
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. ગુજરાતી વિવેચકોના કાર્યની ઐતિહાસિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં આગવી સજ્જતા કેળવે અને તેમની સૈદ્ધાંતિક વિચારણા અને તેનું સમર્થન કરે.</p> <p>૨. ગુજરાતી વિવેચન સાહિત્યના અભ્યાસનો નવો દ્રષ્ટિકોણ કેળવાય</p> <p>૩. ગુજરાતી વિવેચકો અને આપણું ગુજરાતી વિવેચન સાહિત્યના અર્થપ્રકાશમાં નવા તત્વો, નવા રસપ્રદેશની જાણ થાય.</p> <p>૪. ગુજરાતી વિવેચનના વ્યાપક ફલક પર વિસ્તેરેલ પ્રત્યક્ષ વિવેચનની પ્રવૃત્તિ સમજાય.</p>
Module 1 (Credit 1) :	<p>વિવેચન અને ગુજરાતી સાહિત્યવિવેચન વિચાર</p> <p>અને ગુજરાતી સાહિત્યવિવેચનના સ્થિતચન્તરો - ઐતિહાસિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં</p>
Learning Outcomes	<p>After learn will be able to</p> <p>વિવેચનની નવી વિચારણાઓ કે વાદના વિસ્તરણમાં નવો દૃષ્ટિકોણ જોવા મળે છે એ સંદર્ભમાં વિવેચનની પરિભાષાઓ અભ્યાસક્રમ નિયત કરવામાં આવે છે</p> <p>ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચન -શાસ્ત્રીય , તટસ્થ સિદ્ધાંતનિષ્ઠ, કૃતિનિષ્ઠ, તાર્કિકતા, સંવાદિતાનો અભ્યાસ - તેમ જ આપણું ગુજરાતી વિવેચન સાહિત્ય આ અભ્યાસમાં કરાવવાનો ઉદ્દેશ છે .</p>
Content Outline	<p>* વિવેચન સાહિત્ય સંજ્ઞા</p> <p>*વિવેચન વિજ્ઞાન છે કે કલા ?</p> <p>*ગુજરાતી વિવેચન સાહિત્યની ચર્ચા</p> <p>* ગુજરાતી વિવેચનના સ્થિતચન્તરો - ઐતિહાસિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં</p> <p>*ગુજરાતી સાહિત્યવિવેચનમાં અભિવ્યક્તિ અને ભાષાના સ્તરે પરિસ્થિતિ , પ્રશ્નો ,પરિણામો , વિકાસ</p> <p>* ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચનની ગતિવિધિ</p>
Module 2 (Credit 1) :	<p>ગુજરાતી વિવેચકનો અભ્યાસ</p> <p>ગુજરાતી વિવેચક -નવલરામ ,બળવંતરાયઠાકોર</p>
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>આર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના સુધારક યુગમાં વિવેચન સુધારક યુગથી શરૂ થયું તેનું માં નર્મદને મળે છે- આર્વાચીન કાવ્યસાહિત્ય કવિતા -કવિ , ગ્રંથાવલોકન , પદ્ય -ગદ્ય</p>

	સાહિત્ય વિશેના લેખો મળે છે - ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચનની ગતિવિધિ જાણશે
	ગુજરાતી સાહિત્યના વિવેચનમાં સુધારક યુગ અને પંડિત યુગના સાહિત્ય વિવેચન વિષે પરિચય મેળવશે તેમ જ નવલરામ અને બ.ક. ઠાકોરને વિવેચક તરીકે તેમનું પ્રદાન મૂલવશે
Content Outline	<ul style="list-style-type: none"> ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચનમાં સુધારક યુગ - નવલરામ સાહિત્યનો વિચાર ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચનમાં પંડિત યુગ - બળવંતરાય ઠાકોરનો સાહિત્ય વિચાર
MOodule 3 ૯(credit-1)	ગુજરાતી વિવેચકનો અભ્યાસ
	ગુજરાતી વિવેચક-રામનારાયણ વિશ્વનાથ પાઠક (રા .વિ.પાઠક), સુંદરમ
Learning Outcome	After learning the module, learners will be able to
	ગુજરાતી સાહિત્યના વિવેચનમાં ગાંધી યુગના સાહિત્ય વિવેચન વિષે પરિચય મેળવશે
	ગુજરાતી સાહિત્યના વિવેચનમાં ગાંધી યુગના સાહિત્ય વિવેચનમાં રા . વિ . પાઠક અને સુંદરમના પ્રદાન વિષે જાણશે અને ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચનની ગતિવિધિ જાણશે
Content Outline	ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચનમાં ગાંધી યુગ- રા .વિ . પાઠકનું સાહિત્ય વિવેચનમાં પ્રદાન ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચનમાં ગાંધી યુગ- સુંદરમ
Module 4 (Credit 1) : 1	ગુજરાતી વિવેચકનો અભ્યાસ -જયંત કોઠારી , પ્રમોદકુમાર પટેલ
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to
	ગુજરાતી સાહિત્યના વિવેચનમાં આધુનિક યુગના સાહિત્ય વિવેચન વિષે પરિચય મેળવશે
	ગુજરાતી સાહિત્યના વિવેચનમાં આધુનિક યુગના સાહિત્ય વિવેચનમાં જયંત કોઠારી અને પ્રમોદકુમાર પટેલના પ્રદાન વિષે જાણશે અને ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચનની ગતિવિધિ જાણશે
Content Outline	ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચનમાં આધુનિક યુગ- જયંત કોઠારી ગુજરાતી સાહિત્ય વિવેચનમાં આધુનિક યુગ- પ્રમોદકુમાર પટેલ

Assignment / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર- PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત - લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો

વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર.

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. વાત આપણા વિવેચનની -પૂર્વાર્ધ -૨૦૦૫ , ઉત્તરાર્ધ -૨૦૧૨ : શિરીષ પંચાલ, સંવાદ પ્રકાશન, વડોદરા
૨. વિવેચનનું વિવેચન જયંત કોઠારી, ગૂર્જર પ્રકાશન, અમદાવાદ
૩. વિવેચનના વિવિધ અભિગમો : ભરત મહેતા , પાર્શ્વ પ્રકાશન
૪. વિવેચન : દર્શિની દાદાવાલા, પાર્શ્વ પ્રકાશન ,૨૦૦૭
૫. વિવેચન સંદર્ભ : રમણ સોની, પાર્શ્વ પ્રકાશન
૬. વિવેચન -ચાર મુદ્દા : રસિક શાહ અને અન્ય , ઉહાપોહ શ્રેણી , બુટાલા પ્રકાશન , બરોડા , ૧૯૭૫
- ૭ .વિવેચક ઉમાશંકર જોશી
૮. રામનારાયણ વિશ્વનાથ પાઠક અધ્યયન ગ્રંથ
- ૯ .કૃતિ વિવેચનના ત્રણ પ્રશ્નો -પ્રમોદકુમાર પટેલ , સંકેતવિસ્તાર
- ૧૦ . ગુજરાતીમાં વિવેચન તત્ત્વવિચાર -વિવેચન સંદર્ભ - પ્રમોદ કુમાર પટેલ
- ૧૧ . વિવેચનનું તત્ત્વજ્ઞાન - વિવેચનની ભૂમિકા -પ્રમોદકુમાર પટેલ
- ૧૨ . ઉમાશંકરની વિવેચક પ્રતિભા - પ્રતીતિ -પ્રમોદકુમાર પટેલ
- ૧૩ . બળવંતરાય ઠાકોરનું સાહિત્ય વિવેચન - તેની તાત્ત્વિક ભૂમિકાની શોધ -સંકેત વિસ્તાર -પ્રમોદકુમાર પટેલ
- ૧૪ . ગુજરાતી વિવેચનના કેટલાક સંપ્રત્યયો- હિમતલાલ ભાલોડિયા , પાર્શ્વ પ્રકાશન , ૨૦૦૯

Majaor (Core)

Course Title	વિશ્વ સાહિત્ય
Course code	410213
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. ગુજરાતી સાહિત્યનો વિદ્યાર્થી અભ્યાસના જુદા જુદા તબક્કે ગુજરાતી સાહિત્યના સઘન સંપર્કમાં આવે છે .</p> <p>૨. આપને જાણીએ છીએ કે કોઈ પ્રદેશનું સાહિત્ય અન્ય પ્રદેશના સાહિત્યને પ્રભાવિત કરતું રહે છે એના પ્રભાવને ઝીલતું રહે છે .</p> <p>૩. તેથી ગુજરાતી સાહિત્યના વિદ્યાર્થીને ભારતીય અને અન્ય રાષ્ટ્રોના સાહિત્યથી પરિચિત કરાવવો જરૂરી છે તેથી “ભારતીય સાહિત્ય” અને “વિશ્વ સાહિત્ય” એમ બે અભ્યાસક્રમનો સમાવેશ M.A.ના અભ્યાસક્રમમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે</p>

	<p>૪.વિશ્વ સાહિત્ય -સર્જનના ઘડતરમાં , વિકાસમાં સાંસ્કૃતિક પરિવેશ અને પરંપરા કેવો ભાગ ભજવે છે તેનો ખ્યાલ આવે</p> <p>૫. વિશ્વ સાહિત્યનાં વિકાસમાં સર્જકોનો ફાળો નોંધપાત્ર હોય છે , તેથી વિદ્યાર્થીને કોઈ તબક્કે સર્જકકેન્દ્રી અભ્યાસની તક મળવી જરૂરી છે જેથી એક સર્જકને કેન્દ્રમાં રાખીને તેનું સમગ્ર સાહિત્ય , તત્કાલીન સાહિત્ય પરિવેશ વગેરેથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થાય</p>
	<p>૬. વિશ્વ સાહિત્યના અભ્યાસ દરમિયાન તેમની પશ્ચાદભૂમાં રહેલા સાંસ્કૃતિક, સાહિત્યિક પરિબળો અને પ્રવાહોનો વિગતે અભ્યાસ કરવો.</p>
<p>Module 1 (Credit 1) : એકમ - I વિશ્વ સાહિત્ય -સંજ્ઞા ,નિકટવર્તી સંજ્ઞાઓ , પરિબળો , લક્ષણો, ગ્રીક સાહિત્ય અને નિયત કરેલ દેશોના સાહિત્યનો પરિચય</p>	
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>*આજે જ્યારે આપણે વિશ્વ ગ્રામ -GLOBAL VILLAGEમાં રૂપાંતરિત થઈ રહ્યા છીએ ત્યારે મનુષ્યની સંવેદનાની સાર્વત્રિકતા પ્રદેશે પ્રદેશે કેવા ભાતીગળ રૂપ લેતી હોય છે તે વિશ્વ સાહિત્યનાં પરિચયથી પામી શકાય , તેથી વિદ્યાર્થી વિશ્વ સાહિત્ય - પ્રાચીન ગ્રીક મહાકાવ્યો, ટ્રેજડીથી લઈ આર્વાચીન વિશ્વ સાહિત્યના વિશાળપટની ઝલક કેન્દ્રમાં રાખીને તેનું સમગ્ર સાહિત્ય , તત્કાલીન સાહિત્ય પરિવેશ વગેરેથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થાય</p> <p>*વિશ્વ સાહિત્ય અભ્યાસ દરમિયાન તેમની પશ્ચાદભૂમાં રહેલા સાંસ્કૃતિક, સાહિત્યિક પરિબળો અને પ્રવાહોનો વિગતે અભ્યાસ કરવો</p> <p>* વિશ્વ સાહિત્યની કૃતિઓનો સઘન અભ્યાસ કરે એવું માળખું તૈયાર કર્યું છે</p>
Content Outline	<p>વિશ્વ સાહિત્યનો અભ્યાસક્રમ ગુજરાતી સાહિત્યના વિદ્યાર્થીની દ્રષ્ટીએ વ્યાપક બનાવવા માટે પ્રસ્તુત છે .</p> <p>તેથી વિશ્વ સાહિત્ય -સંજ્ઞા , નિકટવર્તી સંજ્ઞાઓ ,પરિબળો , લક્ષણો ને ગ્રીક સાહિત્ય તેમ જ નિયત કરેલ દેશોના સાહિત્યનો પરિચય</p>
<p>Module 2 (Credit 1) : એકમ - કૃતિ - ભોય તળિયાનો આદમી -Notes from underground- ફિયોદોર દોસ્તોએવ્સ્કી પરિચય -સુરેશ જોશી</p>	
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>વિશ્વ સાહિત્યના વિકાસમાં મહત્વનું યોગદાન આપનાર સર્જકનો અભ્યાસ કરવો.</p> <p>. તેમના સમગ્ર સાહિત્યસર્જનથી પરિચિત થશે</p> <p>. વિદ્યાર્થીને ઉત્તમ વિશ્વ સાહિત્ય અને સાહિત્યકારોનો પરિચય થાય</p> <p>સર્જકના ઘડતરમાં , વિકાસમાં સાંસ્કૃતિક પરિવેશ અને પરંપરા કેવો ભાગ ભજવે છે તેનો ખ્યાલ આવશે</p>

	<p>વિશ્વ સાહિત્યનાં વિકાસમાં સર્જકનો ફાળો નોંધપાત્ર હોય છે , તેથી વિદ્યાર્થીને કોઈ તબક્કે વિશ્વ સર્જકને અને તેની કૃતિ કેન્દ્રી અભ્યાસની તક મળવી જરૂરી છે જેથી એક સર્જનને કેન્દ્રમાં રાખીને તેનું સમગ્ર સાહિત્ય , તત્કાલીન સાહિત્ય પરિવેશ વગેરેથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થશે</p> <p>સર્જકના અભ્યાસ દરમિયાન તેમની પશ્ચાદભૂમાં રહેલા સાંસ્કૃતિક, સાહિત્યિક પરિબળો અને પ્રવાહોનો વિગતે અભ્યાસ કરશે</p>
Content Outline	<p>ભોય તળિયાનો આદમી -પ્રશિષ્ઠ કૃતિ</p> <p>તેનો દેશ , ભાષા , સંસ્કૃતિ , પાત્રો , કથાનક , વાતાવરણ , સંઘર્ષ , શીર્ષક , સમગ્ર લક્ષી મૂલ્યાંકન</p>
<p>Module 3 (Credit કૃતિ :સિદ્ધાર્થ -હરમાન હેસ અનુવાદ -રવીન્દ્ર ઠાકોર / નીરુ દેસાઈ , ભારતીય સાહિત્ય સંઘ , અમદાવાદ , ૧૯૫૮</p>	
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>વિશ્વ સાહિત્યના વિકાસમાં મહત્વનું યોગદાન આપનાર સર્જકનો અભ્યાસ કરવો. . તેમના સમગ્ર સાહિત્યસર્જનથી પરિચિત થવું. . વિદ્યાર્થીને વિશ્વના ઉત્તમ સર્જન અને તેના સાહિત્યકારોનો પરિચય થાય સર્જકના ઘડતરમાં , વિકાસમાં સાંસ્કૃતિક પરિવેશ અને પરંપરા કેવો ભાગ ભજવે છે તેનો ખ્યાલ આવે</p> <p>વિશ્વ સાહિત્યનાં વિકાસમાં સર્જકનો ફાળો નોંધપાત્ર હોય છે , તેથી વિદ્યાર્થીને કોઈ તબક્કે તેના અભ્યાસની તક મળવી જરૂરી છે જેથી એક સર્જક અને તેના સર્જનને કેન્દ્રમાં રાખીને તેનું સમગ્ર સાહિત્ય વગેરેથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થાય સર્જકના અભ્યાસ દરમિયાન તેમની પશ્ચાદભૂમાં રહેલા સાંસ્કૃતિક, સાહિત્યિક પરિબળો અને પ્રવાહોનો વિગતે અભ્યાસ કરવો</p>
Content Outline	<p>સિદ્ધાર્થ - વિશ્વની શ્રેષ્ઠ classic કૃતિ</p> <p>ભાષા -અનુવાદ</p> <p>કથાનક</p> <p>પાત્રો</p> <p>વાતાવરણ</p> <p>જીવનદર્શન</p> <p>આત્મખોજ</p> <p>સમગ્ર મૂલ્યાંકન</p>
<p>Module 4 (Credit 1) : કૃતિ ધ ઓલ્ડ મેન એન્ડ ધ સી - અર્નેસ્ટ હેમિંગ્વે - બૂઢો માછીમાર અને દરિયો અનુવાદ - રવીન્દ્ર ઠાકોર , શબ્દલોક પ્રકાશન ૧૯૯૧ , - ૨૦૧૯</p>	
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p>

	<p>સાહિત્યના વિકાસમાં મહત્વનું યોગદાન આપનાર સર્જકનો અભ્યાસ કરવો. . તેમના સમગ્ર સાહિત્યસર્જનથી પરિચિત થવું. . વિદ્યાર્થીને ઉત્તમ સાહિત્યકારોનો પરિચય થાય સર્જકના ઘડતરમાં , વિકાસમાં સાંસ્કૃતિક પરિવેશ અને પરંપરા કેવો ભાગ ભજવે છે તેનો ખ્યાલ આવે</p>
	<p>વિશ્વ સાહિત્યનાં વિકાસમાં સર્જનો ફાળો નોં ધપાત્ર હોય છે , તેથી વિદ્યાર્થીને કોઈ તબક્ક અભ્યાસની તક મળવી જરૂરી છે જેથી સર્જને કેન્દ્રમાં રાખીને તેનું સમગ્ર સાહિત્ય , તત્કાલીન સાહિત્ય પરિવેશ વગેરેથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થાય સર્જન ના અભ્યાસ દરમિયાન તેમની પશ્ચાદભૂમાં રહેલા સાંસ્કૃતિક, સાહિત્યિક પરિબળો અને પ્રવાહોનો વિગતે અભ્યાસ કરવો</p>
Content Outline	<p>ધ ઓલ્ડ મેન એન્ડ ધ સી -classic કૃતિ પાત્રો વાતાવરણ સંઘર્ષ જીવનદર્શન શીર્ષક સમગ્ર મૂલ્યાંકન</p>

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે વિદ્યાવિશેષ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતીભાષાનો ઉપયોગ કઈ રીતે થાય / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

સંદર્ભ ગ્રંથો :

1. Collingwood , R.G. – “ Are History and Science Different Kinds of Knowledge ? Mind, xxxi, 1922 pp 449-50
2. Wellek, Rene and Warren Austin : Theory of Literature , Penguin 1970p.19
3. Lucy, sean: T.S.Eliot and the idea of Tradition , Cohen and west 1960, p.20
- ૪ . ત્રિવેદી યશવંત..... અને સાહિત્ય , આર . આર .શેઠની કંપની , અમદાવાદ , ૧૯૭૫
- ૫ . હેસ ,હરમાન – સિદ્ધાર્થ , અનુ . નીરુ દેસાઈ , ભારતીય સાહિત્ય સંઘ , અમદાવાદ
- ૬ .દલાલ , સુરેશ –હરમાન હેસ – પરિચય પુસ્તિકા , પરિચય ટ્રસ્ટ, મુંબઈ , ૧૯૮૭
- ૭ . જેટલી, કૃષ્ણવદન – નોબેલ સાહિત્યકારો , વોરા પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૧૯૭૬
- ૮ . પશ્ચિમની વસ્તુસંકાલના ,plotવિચારણા- શરીફા વીજળીવાળા તથાપિ , અંક ૨૫-૨૬,કથનકળા શાસ્ત્ર વિશેષાંક , વર્ષ -૭ , સપ્ટેમ્બર-નોવેમ્બર -૨૦૧૧ , ડીસેમ્બર-૨૦૧૨ , સંપાદક – જયેશ ભોગાયતા,

૯. પાશ્ચાત્ય નવલકથામાં આત્મખોજ – ડો . ચૈતન્ય દેસાઈ , ફ્લેમિન્ગો પબ્લિકેશન, અમદાવાદ ,૨૦૧૫ ,
મૂલ્ય -૩૦૦ /-
- ૧૦ .નવલકથા – સ્વરૂપ અને વૈવિધ્ય – સંપાદન – શિરીષ પંચાલ અરુણોદય પ્રકાશન , અમદાવાદ ,૨૦૧૪
, મૂલ્ય ૬૦૦ /-
- ૧૧ .વિશ્વ સાહિત્યનો ગુજરાતી સાહિત્ય પર પ્રભાવ – પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ , તાદર્થ્ય , ૧૯૯૬ , ૯-૧૫
- ૧૨ . સાહિત્ય દર્શન – વિશ્વ સાહિત્ય -1 -સંપાદક -.દિગીશ મહેતા અને અન્ય
૧૩. પાશ્ચાત્ય નવલકથા – દિગીશ મહેતા અને અન્ય , ગુજરાત ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ , અમદાવાદ
૧૪. દેશાંતર -અનિલા દલાલ , ગુર્જર પ્રકાશન , અમદાવાદ
- ૧૫.વિશ્વની નવલકથા – સુમન શાહ , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૨૦૦૭
- ૧૬ . વિપુલા ચ પૃથ્વી -પ્રવીણ દરજી , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ
- ૧૭ . રશિયન સાહિત્ય -ભોગીલાલ ગાંધી
Major(Elective)

Course Title	સાહિત્ય અને સિનેમા
Course code	420211
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. સાહિત્યિક -સાંસ્કૃતિક આદાન-પ્રદાન ક્ષેત્રે સાહિત્ય અને સિનેમા મહત્વ સમજવું, અભિરુચિ કેળવાય.</p> <p>૨. તેમાં માધ્યમાંતર - રૂપાંતર વચ્ચેનો સામ્ય-ભેદ સ્પષ્ટ થાય.</p> <p>૩. સિનેમા સાહિત્યને સાથે જોવાનો સમજવાની દ્રષ્ટિ સજ્જતામાં વધારો થાય.</p> <p>૪. સાહિત્ય પ્રાચીન કળા છે જ્યારે સિનેમા એક આધુનિક કળા છે , સિનેમા જગતમાં પ્રારંભથી આજ લગી સાહિત્યકૃતિનો વિનિયોગ થયો છે ,સાહિત્ય કૃતિ પોતે જ અનુભવનું કળા રૂપાંતર છે ,એ અનુભવ વળી પાછો સિનેમામાં પુનઃ રૂપાંતરિત થતાં કઈ કેટલાય પરિવર્તનોમાંથી પસાર થાય છે</p> <p>૫. સાહિત્ય અને સિનેમા બંનેમાં ગુણાત્મક અને કળાત્મક વિશેષતાઓ – મર્યાદાઓને જાણે</p> <p>૬. સાહિત્ય અને સિનેમાના આંતરસંબંધની વિલક્ષણતાઓ તેમ જ આંતરસંબંધના ઇતિહાસનો આ અભ્યાસક્રમમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે</p> <p>૭. સિદ્ધાંતના અભ્યાસ બાદ બે કૃતિ જે સાહિત્ય કૃતિ હોય તેના પર બનેલી ફિલ્મોનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે જેથી પ્રત્યક્ષ અભ્યાસ પણ થશે</p> <p>૮. આ સાહિત્ય અને સિનેમાનો અનુબંધ આ યુગમાં દ્રઢ થઈ રહ્યો છે ત્યારે આ અભ્યાસક્રમના હેતુ વિદ્યાર્થીઓને જ્ઞાનના આ પરિણામનો પરિચય જરૂરી છે શક્ય છે કે જો વિદ્યાર્થી એમાં પારંગત થાય તો એને રાજગારીની વિપુલ તક દૂરદર્શન અને ફિલ્મ ઉદ્યોગમાં મળી શકે .</p>

Module 1 (Credit 1) :	સાહિત્ય અને સિનેમાની વિભાવના - બંને ક્ષેત્રોની પાયાની પરિભાષા
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સાહિત્ય પ્રાચીન કળા છે જ્યારે સિનેમા એક આધુનિક કળા છે , સિનેમા જગતમાં પ્રારંભથી આજ લગી સાહિત્યકૃતિનો વિનિયોગ થયો છે ,સાહિત્ય કૃતિ પોતે જ અનુભવનું કળા રૂપાંતર છે ,એ અનુભવ વળી પાછો સિનેમામાં પુનઃ રૂપાંતરિત થતાં કઈ કેટલાય પરિવર્તનોમાંથી પસાર થાય છે એને સમજશે</p> <p>સાહિત્ય અને સિનેમા બંનેમાં ગુણાત્મક અને કળાત્મક વિશેષતાઓ - મર્યાદાઓને જાણશે</p>
Content Outline	સાહિત્ય અને સિનેમાના આંતરસંબંધની વિલક્ષણતાઓ તેમ જ આંતરસંબંધના ઇતિહાસનો આ અભ્યાસક્રમમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે તેના દ્વારા સાહિત્ય અને સિનેમાની વિભાવના - બંને ક્ષેત્રોની પાયાની પરિભાષા તેમ જ સાહિત્યિક કૃતિઓ પર આધારિત સિનેમા
Module 2 (Credit 1) :	સાહિત્ય અને સિનેમાના આંતરસંબંધની વિલક્ષણતા અને ઇતિહાસ સાહિત્યિક મૂળ કૃતિ અને સિનેમા -સામ્ય -વૈષમ્ય સાહિત્યના રૂપાંતરણ (માધ્યમાંતર)
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સાહિત્ય અને સિનેમાના આંતરસંબંધની વિલક્ષણતાઓ તેમ જ આંતરસંબંધના ઇતિહાસનો આ અભ્યાસક્રમમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે તેને સમજશે</p> <p>સિદ્ધાંતના અભ્યાસ બાદ બે કૃતિ જે સાહિત્ય કૃતિ હોય તેના પર બનેલી ફિલ્મોનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે જેથી પ્રત્યક્ષ અભ્યાસ પણ થશે અને જાણશે</p> <p>આ સાહિત્ય અને સિનેમાનો અનુબંધ આ યુગમાં દ્રઢ થઈ રહ્યો છે ત્યારે આ અભ્યાસક્રમના હેતુ વિદ્યાર્થીઓને જ્ઞાનના આ પરિણામનો પરિચય જરૂરી છે શક્ય છે કે જો વિદ્યાર્થી એમાં પારંગત થાય તો એને રાજગારીની વિપુલ તક દૂરદર્શન અને ફિલ્મ ઉદ્યોગમાં મળી શકે .</p>
Content outline	સાહિત્ય અને સિનેમાના આંતરસંબંધની વિલક્ષણતા ઇતિહાસ સાહિત્યિક મૂળ કૃતિ અને સિનેમા -સામ્ય -વૈષમ્ય સાહિત્યનું સિનેમામાં રૂપાંતરણ ,માધ્યમાંતરણ
Module 3 (Credit 1)	સાહિત્ય કૃતિ આધારિત ફિલ્મનો અભ્યાસ - પન્નાલાલ પટેલ કૃત “ કંકુ “ સાહિત્ય કૃતિ અને ક્રાંતિ મડિયા દિગ્દર્શિત - “ કંકુ “ ફિલ્મ -
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to

	<p>સાહિત્ય પ્રાચીન કળા છે જ્યારે સિનેમા એક આધુનિક કળા છે , સિનેમા જગતમાં પ્રારંભથી આજ લગી સાહિત્યકૃતિનો વિનિયોગ થયો છે ,સાહિત્ય કૃતિ પોતે જ અનુભવનું કળા રૂપાંતર છે ,એ અનુભવ વળી પાછો સિનેમામાં પુનઃ રૂપાંતરિત થતાં કઈ કેટલાય પરિવર્તનોમાંથી પસાર થાય છે એને સમજશે</p> <p>સાહિત્ય અને સિનેમા બંનેમાં ગુણાત્મક અને કળાત્મક વિશેષતાઓ - મર્યાદાઓને જાણશે</p>
Content Outline	<p>સાહિત્ય અને સિનેમાના આંતરસંબંધની વિલક્ષણતાઓ તેમ જ આંતરસંબંધના ઇતિહાસનો આ અભ્યાસક્રમમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે તેના દ્વારા સાહિત્ય અને સિનેમાની વિભાવના - બંને ક્ષેત્રોની પાયાની પરિભાષા</p>
	<p>સાહિત્યિક કૃતિઓ પર આધારિત સિનેમા- પન્નાલાલ પટેલ કૃત “ કંકુ “ સાહિત્ય કૃતિ અને ક્રાંતિ મડિયા દિગ્દર્શિત - “ કંકુ “ ફિલ્મ- સામાજિક -સાંસ્કૃતિક તપાસ , પટકથા , પાત્રો , માધ્યમાંતરણની દ્રષ્ટીએ ફેરફારો</p>
Module 4 (Credit 1)	<p>સાહિત્ય કૃતિ આધારિત ફિલ્મનો અભ્યાસ - મધુ રાય -કિંબ્લ્સ રેવન્શહૂડ સાહિત્ય કૃતિ પરથી આશુતોષ ગોવારીકર દિગ્દર્શિત “What’s your Rashee?”-(2009)- Mr.yogi(ધારાવાહી સંદર્ભ)-નાટક - યોગેશ પટેલનું વેવિશાળ -સંદર્ભ</p>
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સાહિત્ય પ્રાચીન કળા છે જ્યારે સિનેમા એક આધુનિક કળા છે , સિનેમા જગતમાં પ્રારંભથી આજ લગી સાહિત્યકૃતિનો વિનિયોગ થયો છે ,સાહિત્ય કૃતિ પોતે જ અનુભવનું કળા રૂપાંતર છે ,એ અનુભવ વળી પાછો સિનેમામાં પુનઃ રૂપાંતરિત થતાં કઈ કેટલાય પરિવર્તનોમાંથી પસાર થાય છે એને સમજશે</p> <p>સાહિત્ય અને સિનેમા બંનેમાં ગુણાત્મક અને કળાત્મક વિશેષતાઓ - મર્યાદાઓને જાણશે</p>
Content Outline	<p>સાહિત્ય અને સિનેમાના આંતરસંબંધની વિલક્ષણતાઓ તેમ જ આંતરસંબંધના ઇતિહાસનો આ અભ્યાસક્રમમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે તેના દ્વારા સાહિત્ય અને સિનેમાની વિભાવના - બંને ક્ષેત્રોની પાયાની પરિભાષા તેમ જ</p>
	<p>સાહિત્યિક કૃતિઓ પર આધારિત સિનેમા- મધુ રાય કૃત “ કિંબ્લ્સ રેવન્સહૂડ “ સાહિત્ય કૃતિ અને આશુતોષ ગોવારીકર દિગ્દર્શિત - “ What’s your Rashee? “ ફિલ્મ- સામાજિક -સાંસ્કૃતિક તપાસ , પટકથા , પાત્રો , માધ્યમાંતરણની દ્રષ્ટીએ ફેરફારો</p>

Assignmentt / Activities towards Comprehensive Continuous Evaluation (CCE):

દરેક સુનિશ્ચિત અભ્યાસક્રમ અનુસાર વિદ્યાપીઠ પરીક્ષા વિભાગ અથવા મહાવિદ્યાલય દ્વારા પરીક્ષા ,મૌખિકી ,પેપર-PPT / પ્રોજેક્ટ /પરિસંવાદ / સિનેમા /નાટક કે પુસ્તક અવલોકન / શૈક્ષણિક પ્રવાસ / મુલાકાત / સર્જક સાથે સંવાદ , ગ્રંથાલય , પુસ્તકાલય વગેરે / મુલાકાત – લેખક , કવિ , વિવેચક , કલાકાર વગેરે તજજ્ઞ કે લેખક વિશેષનો વિસ્તૃત પરિચય / બેંક ,આકાશવાણી આદિ સરકારી કાર્યાલયોમાં ગુજરાતી કઈ રીતે ઉપયોગી થઈ શકે / અંગ્રેજી કે પ્રાદેશિક ભાષામાંથી કોઈ વાર્તા , કવિતા કે લઘુકથાનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ / અધ્યાપકના નિર્દેશ અનુસાર

સંદર્ભ ગ્રંથો :

- ૧.વિશ્વ સિનેમાં કી ૧૦૦ સર્વશ્રેષ્ઠ ફિલ્મો - રાકેશ મિત્તલ
- ૨.સુગરી.શબરી . સિનેમા - અમૃત ગંગર સાથે યજ્ઞેશ ધવેનો વાર્તાલાપ - ફિલ્માંતરણ , રૂપાંતરણ
- ૩ .ફિલ્મ સર્જન પ્રક્રિયા -અભિજિત વ્યાસ , યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ,અમદાવાદ
- ૪ .ફિલ્મ કલા વિચાર - અભિજિત વ્યાસ , યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
- ૫ . ફિલ્મવલોકન- અભિજિત વ્યાસ
- ૬ . દ્રશ્યવલોકન - અભિજિત વ્યાસ
૭. બિંબ પ્રતિબિંબ - અભિજિત વ્યાસ
૮. satyajit Ray on cinema- edi. sandip ray
- ૯ .યલ ચિત્ર , છલચિત્ર - રીયાલીટીનું રીફ્લેક્સઓન, રીફ્લેક્સઓનની રીયાલીટી-અમૃત ગંગર
- ૧૦ .કહાં ગયે વો લોગ -શરદ દત્ત - સિનેમામાં રાષ્ટ્રીય પુરસ્કાર સવર્ણકમળ થી સન્માનિત કૃતિ
- ૧૧ . હિન્દી સિનેમા - દલિત આદિવાસી વિમર્શ - સંપાદક - પ્રમોદ મીણા સમય સે સંવાદ -19-
- ૧૨ . સિનેમા ઔર ફિલ્માંતરિત હિન્દી સાહિત્ય - ડો . ગોકુલ ક્ષીરસાગર1.
- ૧૩ . સિનેમાના કથનકળાશાસ્ત્રની પ્રક્રિયાની અને વિભાવનાઓની કેટલીક વાતો - અમૃતગંગર , તથાપિ , અંક ૨૫-૨૬,કથનકળા શાસ્ત્ર વિશેષાંક , વર્ષ -૭ , સપ્ટેમ્બર-નોવેમ્બેર -૨૦૧૧ , ડીસેમ્બર-૨૦૧૨ , સંપાદક - જયેશ ભોગાયતા
- ૧૪ .ભારતીય સાહિત્યના સો વર્ષ - હસમુખ થાનકી , પાર્શ્વ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૨૦૧૩ , ૯૭૮-૯૩-૫૧૦૮-૦૧૫-2
૧૫. સિનેમાની સૃષ્ટી - યાસીન દલાલ , પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ ,૨૦૧૦
- ૧૬ . ગુજરાતી ફિલ્મોના પાંચ દાયકા - સંપાદક - વાડીલાલ ડગલી , પરિચય
- ૧૭ . જગતની શ્રેષ્ઠ ફિલ્મો - અભિજિત વ્યાસ - પરિચય ટ્રસ્ટ , અમદાવાદ
૧૮. અમૃત ગંગરની લેખમાળા - સાહિત્ય કૃતિનું ફિલ્મમાં રૂપાંતર - પ્રત્યક્ષ -ત્રિમાસિક - સંપ . રમણ સોની , ૨૦૦૮ , 2009 , ૨૦૧૦ , ૨૦૧૧
- ૧૯ . Novel to film-Barian Macfralane, oxford universitypress, 1994
- ૨૦ . Fiction to film -segull publication
- ૨૧ . સાહિત્ય ઔર સિનેમા - સી .ભાસ્કર રાય ,પ્રકાશન સંસ્થા , દિલ્હી

OR

Major- CORE(Elective

Course Title	લોકપ્રિય સાહિત્ય
Course code	
Course Credits	4
Course Outcomes	After going through the course, learners will be able to ૧.લોકપ્રિય સાહિત્યનો અભ્યાસક્રમમાં સામેલ કરવાથી વિદ્યાર્થીનીઓને સમજ કેળવવી ૨. સાંપ્રત સમયની અનિવાર્યતાને લક્ષમાં રાખી વિદ્યાર્થીનીઓને લોકપ્રિય સાહિત્ય સમજ માટે સજ્જ કરવી. ૩. . લોકપ્રિય -સંજ્ઞા ને એક સરળ -સપાટ સંજ્ઞા તરીકે નીમ્નાસ્તરીય લેખાવી એની તરફ નીચી નજરે જોવાનું વલણ પ્રવર્તે છે , એના કારણે પણ છે તેને જાણવું ૪. છતાં લોકપ્રિય એ એટલી સરળ -સપાટ સંજ્ઞા નથી -એ એક સંકૂલ સંજ્ઞા છે તેને સમજવી ૫ . શિષ્ટના વિરોધે વપરાતી આ સંજ્ઞા હકીકતે શિષ્ટના વિરુદ્ધની સંજ્ઞા પણ નથી એ પણ સમજવું ૬. લોકપ્રિય સાહિત્યનું આગવું કાવ્યશાસ્ત્ર છે , એના પરિબળો ,પ્રભાવના અભ્યાસ સહિત સાહિત્યના વિદ્યાર્થીને વ્યાપક જનરૂચિની વિશેષતા - મર્યાદાનો અંદાજ આપે છે એ જાણવું ૭ . આવા સાહિત્ય માટેની પ્રજાની ભૂખના પરિમાણ વૈવિધ્યનો અભ્યાસ સાહિત્યના વિદ્યાર્થીની સમાજને નવી દિશા તરફ પ્રેરે છે એ જાણવું ,સમજવું ,યાદ રાખવું
Module 1 (Credit 1) :	“શિષ્ટ સાહિત્ય” , “લોકભોગ્ય સાહિત્ય” અને” લોકપ્રિય સાહિત્ય”નો ભેદ તેમ જ લોકપ્રિય નું કાવ્યશાસ્ત્ર
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to લોકપ્રિય સંજ્ઞાને અંગ્રેજીમાં -POPULAR કહેવાથી ૧૫મી સદીમાં POPULAR સંજ્ઞા કાવ્યશાસ્ત્રમાં વરતી થઈ અને વ્યાપક બની , વિવિધ શબ્દકોશમાં તેના અર્થ સાથે લોકપ્રિય સાહિત્ય જેવી નવી સંજ્ઞાને જાણશે , પરિચિત થશે લોકપ્રિય સાહિત્યના મત -મતાંતર ની ચર્ચા , હકારાત્મક -નકારાત્મક મતોની ચર્ચા , નિષ્કર્ષ ,તારણો દ્વારા લોકપ્રિય સાહિત્યની વિભાવનાની સ્પષ્ટતા જાણશે
Content Outline	* ૧૫મી સદીમાં POPULAR સંજ્ઞા કાવ્યશાસ્ત્રમાં વપરાતી હતી. ૧૬મી સદીમાં આ સંજ્ઞા અર્થમાં વપરાવવા લાગી ,૧૯૧૦માં આ સંજ્ઞા ઉચ્ચ -નિમ્ન વર્ગોએનો ભેદ દર્શાવવા ,કળા અને મનોરંજન સંદર્ભમાં વપરાવવા લાગી - ઐતિહાસિક સંદર્ભે

	*“શિષ્ટ સાહિત્ય” , “લોકભોજ્ય સાહિત્ય” અને” લોકપ્રિય સાહિત્ય”નો ભેદ તેમ જ લોકપ્રિય નું કાવ્યશાસ્ત્ર -ભેદ
Module 2 (Credit 1)	લોકપ્રિય -સંજ્ઞા ,વિભાવના , પરિબળો , લક્ષણો લોકપ્રિય કળા /સાહિત્યનો પ્રભાવ
Learning Outcomes	લોકપ્રિય કલાની શરૂઆત - બ્રિટનમાં -૧૯૫૦માં ,૧૯૫૦ના અંતિમ વર્ષોમાં અમેરિકામાં પ્રારંભ થયો ત્યાં સુધી લોકપ્રિયતાના જે પ્રશ્નો હતા તેને વિગતે અભ્યાસ કરશે બજારીકરણનો ઉદ્દેશ , ઉપભોક્તાવાદી , ગ્રાહકવાદીવલણની વાતને , વલણને સમજશે લોકપ્રિય સાહિત્યને વાંચનાર વર્ગ , સાહિત્ય ક્ષેત્રે તેનું મૂલ્ય , સમય પ્રમાણે તેની બદલાતી વિભાવના , કાળ પ્રમાણે વિસરાતા જતા આ સાહિત્યની તપાસ -તેના તારણો ને જાણશે , ઓળખશે , વિચારશે
Content Outline	લોકપ્રિય -સંજ્ઞા ,વિભાવના , પરિબળો , લક્ષણો લોકપ્રિય કળા /સાહિત્યનો પ્રભાવ
Module 3 (Credit 1)	ગુજરાતી લોકપ્રિય નવલકથાની વિકાસરેખા
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to સત્તત વિકસતું , લોકપ્રિય સ્વરૂપ ગુજરાતી સાહિત્યમાં સ્થાન પામે છે નવલકથા જેવા મૂખ્ય સ્વરૂપમાં લોકપ્રિય નવલકથાના અલગ વિસ્તારને સમજશે -સ્વરૂપ સંદર્ભે , સાહિત્યમાં તેના સ્થાન સંદર્ભે જાસુસી કથા , રોમાંચક કથા , ધારાવાહિક કથાકથા આદિના સમાવેશ ને સમજી ધારાવાહિક કથા , પ્રસ્તુતિ , કુતુહલતા , ઘટક તત્વો , અભ્યાસને સારી રીતે જાણશે , સમજશે
Content Outline	ગુજરાતી સાહિત્યમાં નંદશંકરથી માંડી ધૈવત ત્રિવેદી સુધીની નવલકથામાં રહેલ લોકપ્રિયતાના લક્ષણો આધારે અભ્યાસ ગુજરાતી સાહિત્યમાં લોકપ્રિય નવલકથાની વિકાસ રેખા
Module 4 (Credit 1)	સાત પગલાં આકાશમા -કુન્દનિકા કાપડિયા અને ઓથાર -અશ્વિની ભટ્ટ OR કૃષ્ણાયન-કાજલ ઓઝા વૈધ
Learning Outcomes	Module 4 (Credit 1) પસંદ કરેલી અભ્યાસકીય લોકપ્રિય નવલકથાઓને લોકપ્રિયતાના તત્વોને આધારે મૂલવશે મોટા ભાગની નવલકથામાં એકસરખા લોકપ્રિય તત્વો જુદી જુદી રીતે જોવા મળે છે તે

	જાણશે
Content Outline	સાત પગલાં આકાશમા -કુન્દનિકા કાપડિયા અને કમઠાણ/ આયનો -અશ્વિની ભટ્ટ -લિન્ન પૃષ્ઠ ભૂમિ , લોકપ્રિય કે લોકભોજ્ય ?સ્થળ ,કાળ ,વાતાવરણ ,વર્ણન , જનમનરંજકતા , રહસ્ય , ભાષા , સર્જકની વિવિધતાનું સ્પષ્ટીકરણ લોકપ્રિય નવલકથાના લક્ષણોને આધારે

સંદર્ભ ગ્રંથો :

1. લોકપ્રિય સાહિત્યનું કાવ્ય શાસ્ત્ર - નીતા ભગત - અધિત
2. લોકપ્રિય સાહિત્ય - શિરીષ પંચાલ
3. લોકપ્રિય સાહિત્ય - નીતિન મહેતા - નિરંતર
4. અનુઆધુનિક સંજ્ઞા કોશ - સંપાદક -જયંત ગાડીત અને અન્ય પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
5. નવલકથા અને હું - શબ્દસૃષ્ટિ વિશેષાંક -હર્ષદ ત્રિવેદી સંપાદિત , ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી
6. ગુજરાતી નવલકથા - રઘુવીર ચૌધરી , રાઘેશ્યામ શર્મા , ગુજરાતી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ , અમદાવાદ

RP

Course Title	Research Component (Dissertation and Viva-voca)
Course code	450231
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧.સંશોધનને સાહિત્યના અભ્યાસક્રમમાં સામેલ કરવાથી વિદ્યાર્થિનીઓને સમજ કેળવવી</p> <p>૨. સાંપ્રત સમયની અનિવાર્યતાને લક્ષમાં રાખી વિદ્યાર્થિનીઓને સંશોધનની આંતરવિદ્યા શાખા સંદર્ભે સમજ માટે સજ્જ કરવી.</p> <p>૩. .અનેક શાખાઓ સંદર્ભે જે વલણ પ્રવર્તે છે , એના કારણો પણ છે તેને જાણવું</p> <p>૪. અભ્યાસ પ્રક્રિયા દરમિયાન સંશોધનકાર્યનો પ્રત્યક્ષ અનુભવ મેળવે</p> <ul style="list-style-type: none"> • સંશોધક તરીકેની સજ્જતા આવે. • સંશોધનકાર્યની પ્રક્રિયાનો સંપૂર્ણ પરિચય મેળવી શકશે • સંશોધન કરી પ્રત્યક્ષ સંશોધન પ્રવિધિ પ્રમાણે કરશે • સંદર્ભ સાહિત્ય સમીક્ષા શીખશે • સંશોધન અહેવાલ વિગતે લખે અને પ્રસ્તુત કરશે

	<ul style="list-style-type: none"> • લઘુશોધનિબંધ લેખન પ્રક્રિયાનું કૌશલ શીખશે
	<ul style="list-style-type: none"> • સંશોધન ક્ષેત્રે મૂલ્યામાપકતા શીખશે
Module 1 (Credit 1) : સંશોધનાભ્યાસની પ્રવિધિ	
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સંશોધન શાસ્ત્રની પ્રવિધિ શીખી , પ્રસ્તાવ પત્ર , વિષય પસંદગી કરી એક વિષય પર પ્રસ્તાવ પત્રની મૌખિકી પ્રસ્તુત કાર્ય પછી હવે લઘુ શોધ નિબંધન માટે તૈયારી કરશે</p> <p>અનેક અભિગમો, પદ્ધતિ , કર્તા,યુગ,કૃતિ લક્ષી , આંતર વિદ્યા શાખાકીય , તેમ જ અનેક શાખાઓ સંદર્ભે સંશોધનની શક્યતાઓને તપાસશે</p>
Content Outline	<p>સંશોધનની પ્રવિધિ</p> <p>વિષય પસંદગી</p> <p>માર્ગદર્શકની પસંદગી</p>
Module 2 (Credit 1)	
લઘુ શોધનિબંધ લેખન - Dissertation	
Learning Outcomes	<p>ગુણાત્મક સંશોધન -સંશોધન , આસ્વદાત્મક , સમીક્ષાત્મક , વર્ણનાત્મક , વિવરણ , કાર્ય કારણ પદ્ધતિ એ વિચારતા લખતા શીખશે</p> <p>અનેક વિદ્યાશાખાઓ સાથે સાહિત્યના અભ્યાસની શક્યતાઓ તપાસ કરતા શીકશે</p> <p>લેખન . વાંચન, વિચાર , ગ્રંથાલય , કોશ , શબ્દકોશ , પર્યાય કોશ , વિશ્વકોશ , ભારતીય ભાષા કોશ , સાહિત્યિક સંજ્ઞા કોશ , પુરા કથા કોશ , સુચિનો અભ્યાસ સાહિત્યિક સંશોધનમાં તેનો ઉપયોગ શીખશે</p>
Content Outline	<p>પ્રકરણ વિભાજન</p> <p>પ્રકરણ લેખન</p> <p>ઉપસંહાર , નિષ્કર્ષ , તારણો , તથ્યોની તપાસ</p> <p>સંદર્ભ ગ્રંથોની સુચિ , લેખ સુચિ , Bibliography, Webiography, MLA Style</p> <p>સંગણક પ્રક્રિયા , typing, પૂઠ્ઠવાંચન ,</p>
Module 3 (Credit 1)	
સંશોધન અહેવાલનું પ્રસ્તુતિકરણ -presentation	
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>વિષય પસંદગીનો ઉદ્દેશ , હેતુ , કારણ , તારણ , પૂર્વધારણા પ્રસ્તુત કરશે</p> <p>પૂર્વે થયેલ સંશોધનમાં અધ્યેતા કઈ રીતે નૂતનીકરણ કરી શકાય એ શીકશે , પ્રયોગાત્મક સંશોધનનો અહેવાલ આપશે</p>

Content Outline	સમીશાત્મક , અહેવાલ નિષ્કર્ષ , તારણો સાથે પ્રસ્તુતિકરણ
Module 4 (Credit 1)	મૌખિકી પરીક્ષા -viva-voca
Learning Outcomes	Module 4 (Credit 1)
	મૌખિકી દ્વારા આત્મવિશ્વાસ કેળવાશે, સાહિત્યની સમજ કેળવાશે
	સ્પષ્ટ ભાષામાં પોતાના વિષય , પૂર્વધારણા પ્રમાણે તૈયાર થયેલ લઘુ શોધનિબંધની મૌખિકી આપતા શીખશે
Content Outline	મૌખિકી પરીક્ષા - VIVA-VOCA

સંદર્ભ ગ્રંથો :

૧. સંશોધનની પ્રવિધિ - સી .વી .મેહતા , પાર્થ પ્રકાશન , અમદાવાદ ,૧૯૯૮
૨. સાહિત્યિક તથ્યોની માવજત - જયંત કોઠારી -ગુર્જર પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૧૯૮૯
- ૩.સાહિત્ય સંશોધનની પદ્ધતિ - ડો . ચંપૂ વ્યાસ ,યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બો . અમદાવાદ ,૨૦૦૧
- ૪ .સંશોધનને માર્ગે - કે .કા .શાસ્ત્રી -ભારતી સાહિત્ય સંઘ , અમદાવાદ ,૧૯૪૮
૫. સંશોધન અને પરીક્ષણ -જયંત કોઠારી -ગુર્જર , નવભારત સહિત્ય મંદિર -પ્રાપ્તિ સ્થાન , પ્રકાશક લેખક પોતે , ૧૯૯૮ , અમદાવાદ
- ૬ .સાહિત્યિક સંશોધન વિષે - સુમન શાહ -પાર્થ પ્રકાશન , અમદાવાદ , ૨૦૧૭
- ૭ .સંશોધનની કેડીએ - ભોગીલાલ સાંડેસરા-ગુર્જર ગ્રંથ કાર્યાલય ,અમદાવાદ ,૧૯૬૧
- ૮.મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યવિમર્શ - ડો . બળવંત જાની ,ડિવાઈન પબ્લિકેશન,અમદાવાદ , ૨૦૧૫
- ૯.લોકસાહિત્ય સંશોધન પદ્ધતિ- હસુ યાજ્ઞિક,મોહન પટેલ , એન .એસ . પટેલ આર્ટસ કોલેજ , આણંદ, ૨૦૧૪

OPEN-Major -Elective- Optional Paper in **Semester-II**

Course Title	લોકનાટ્ય -ભવાઈ
Course code	OPEN- MAJOR ELECTIVE -OPTIONAL PAPER IN SEMESTER-1
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧.લોક નાટ્ય સાહિત્યના અભ્યાસક્રમમાં સામેલ કરવાથી વિદ્યાર્થીનીઓને સમજ કેળવાશે, ભારતીયતાના સંદર્ભે લોકરંગો,લોક કલાઓ વિશે જાણશે</p> <p>૨. સાંપ્રત સમયની અનિવાર્યતાને લક્ષમાં રાખી વિદ્યાર્થીનીઓને સંશોધનની આંતરવિદ્યા શાખા સંદર્ભે લોક નાટ્ય , લોક રંગો , અભિનય , સંવાદ , વેશભૂષા , બોલી સંદર્ભે સમજ માટે સજ્જ થશે</p> <p>૩. .અનેક શાખાઓ સંદર્ભે લોક સાહિત્યમાં લોક નાટ્ય માટે પ્રસ્તુત વલણ પ્રવર્તે છે , એના કારણો પણ છે તેને જાણશે</p> <p>૪. અભ્યાસ પ્રક્રિયા દરમિયાન લોક સાહિત્ય-લોક નાટ્ય -(ભારત અને ગુજરાત)ના સંશોધનકાર્યનો પ્રત્યક્ષ અનુભવ થશે</p> <ul style="list-style-type: none"> • લોક સંશોધક તરીકેની સજ્જતા આવશે • લોક નાટ્યના સંશોધનકાર્યની પ્રક્રિયાનો સંપૂર્ણ પરિચય મેળવી શકશે • લોક સાહિત્ય સંશોધન કરી પ્રત્યક્ષ સંશોધન પ્રવિધિ શીખશે • લોક , આદિવાસી સંદર્ભ સાહિત્ય સમીક્ષા શીખશે • લોક નાટ્ય વિષે વિગતે જાણે , લખે અનેભવાઈ કળા પ્રસ્તુત કરશે • લોક સાહિત્ય તેમ જ આદિવાસી લઘુશોધનિબંધ લેખન પ્રક્રિયાનું કૌશલ શીખશે <ul style="list-style-type: none"> • સંશોધન ક્ષેત્રે મૂલ્યામાપકતા શીખશે
Module 1 (Credit 1) :	લોક નાટ્ય- ભવાઈ : સંજ્ઞા, સ્વરૂપ, વિભાવના ,લક્ષણો , લોક નાટ્યના સ્વરૂપ અનેઅન્ય પ્રકારો ,ભવાઈ- સ્વાંગ -વેશ શબ્દની વ્યુત્પત્તિ , પરંપરાગત લોક નાટ્ય સ્વરૂપ
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>લોકનાટ્ય -ભવાઈ , તેના કલાત્મક પ્રસ્તુતિ તેનું લોકમાં આકર્ષણ , તેનું કથાનક , પૌરાણિક અને ઐતિહાસિક પ્રસંગો, સ્વપ્ન કથાઓ તેમ જ ક્ષેત્રિય સંશોધનની મહત્તા સમજી ભારતીય લોક પરંપરામાં સામ્ય-વૈષમ્ય સમજાશે</p>

	અનેક અભિગમો, પદ્ધતિ , કર્તા,યુગ,કૃતિ લક્ષી , આંતર વિદ્યા શાખાકીય , તેમ જ અનેક શાખાઓ સંદર્ભે લોક નાટ્યના સંશોધનની શક્યતાઓને તપાસશે
Content Outline	લોક નાટ્ય - ભવાઈ : સંજ્ઞા, સ્વરૂપ, વિભાવના ,લક્ષણો , ભારતમાં લોક નાટ્યના સ્વરૂપ અને અન્ય પ્રકારો , પ્રહસન , લોકબોલીનું મહત્વ
Module 2 (Credit 1)	ભવાઈ -ઉત્પત્તિની કથાઓ , ભવાઈ કાર અસાઈત ઠાકર , અસાઈત રચિત ભવાઈ વેશ , સમાજ શિક્ષણ , ભારતીય અન્ય પ્રદેશોના લોક નાટ્યનો પરિચય તેમાં સામ્ય-વૈષમ્ય .
Learning Outcomes	લોક નાટ્યને ભારતીયતાના સંદર્ભે સાહિત્યમાં -સંશોધન , આસ્વાદાત્મક , સમીક્ષાત્મક , વર્ણનાત્મક , વિવરણ , કાર્ય કારણ પદ્ધતિ એ વિચારતા લખતા શીખશે અનેક વિદ્યાશાખાઓ સાથે લોક સાહિત્યના અભ્યાસની શક્યતાઓ સર્જનાત્મકતા તપાસ કરશે , લેખન . વાંચન, વિચાર , ગ્રંથાલય , કોશ , શબ્દકોશ , પર્યાય કોશ , વિશ્વકોશ , ભારતીય ભાષા કોશ , સાહિત્યિક સંજ્ઞા કોશ , પુરા કથા કોશ , સુચિનો અભ્યાસ સાહિત્યિક સંશોધનમાં તેનો ઉપયોગ શીખશે
Content Outline	ભવાઈ -કથાઓ , અસાઈત ઠાકરનું પ્રદાન ,ભવાઈ -કળા કે વ્યવસાય કે મનોરંજન ,વેશ પ્રસ્તુતિ , પૂજા , ભૂંગળ મહત્વ તથા અન્ય સંગીત વાદ્યોનું મહત્વ , તરગાળા જાતિનું પ્રદાન , દ્રશ્યાત્મકતા , કથાનકનું મહત્વ , ભારતમાં ,ગુજરાતમાં ભવાઈ પરંપરાનો વિકાસ ,લોકસંસ્કૃતિ અને લોકરંગો
Module 3 (Credit 1)	ગુજરાતી લોકનાટ્ય ભવાઈ - મહત્વના ભવાઈ વેશનો અભ્યાસ : ગણપતિનો વેશ , મિયાં બીબીનો વેશ ,લાલજી મણિયારનો વેશ ,ઝંડા- ઝૂલણનો વેશ ,છેલબટાઉ અને મોહનારાણીનો વેશ
Learning Outcomes	After learning the module, learners will be able to ગુજરાતી લોક નાટ્ય ભવાઈના મહત્વના વેશના અભ્યાસ સંદર્ભે તેનું સામાજિક -સંસ્કૃતિક -ઐતિહાસિક -પૌરાણિક મહત્વ સમજશે મહત્વના ભવાઈ વેશનું કથાનક તેના દ્વારા તેનું મહત્વ , લોક સંસ્કૃતિ , ગરબા-ગીત તેના લય -તાલ , તેના ઉદ્દેશ , કૌશલ, વિદુષક ,પાત્રોનું મહત્વ તેના દ્વારા પ્રહસન , રંગમંચ સજ્જતા ,પૂર્વ રંગ અને અત્યારે તેની પ્રસ્તુત્તા વિષે જાણશે
Content Outline	ચયન કરેલ ભવાઈ વેશોનું કથાનક , પ્રસ્તુતતા , સંગીત , મહત્વ , ઉદ્દેશ , રચના , પાત્રો , લોકસંસ્કૃતિ , લોકબોલી ,સંવાદ , પરિવેશ , જનમનરંજકતા , ભારતીયતા સંદર્ભે અભ્યાસ
Module 4 (Credit 1)	મહત્વના ભવાઈ વેશનો અભ્યાસ : કજોડાનો વેશ ,સઘર જેસંગનો વેશ ,જસમા

ઓડણનો વેશ ,પાંચ ચોરનો વેશ	
Learning Outcomes	Module 4 (Credit 1)
	ગુજરાતી લોક નાટ્ય ભવાઈના મહત્વના વેશના અભ્યાસ સંદર્ભે તેનું સામાજિક -સંસ્કૃતિક -ઐતિહાસિક -પૌરાણિક મહત્વ સમજશે
	મહત્વના ભવાઈ વેશનું કથાનક તેના દ્વારા તેનું મહત્વ , લોક સંસ્કૃતિ , ગરબા-ગીત તેના લય -તાલ , તેના ઉદ્દેશ , કૌશલ, વિદુષક ,પાત્રોનું મહત્વ તેના દ્વારા પ્રહસન , રંગમંચ સજ્જતા ,પૂર્વ રંગ અને અત્યારે તેની પ્રસ્તુતા વિષે જાણશે
Content Outline	ચયન કરેલ ભવાઈ વેશોનું કથાનક , પ્રસ્તુતતા , સંગીત , મહત્વ , ઉદ્દેશ , રચના , પાત્રો , લોકસંસ્કૃતિ , લોકબોલી ,સંવાદ , પરિવેશ , જનમનરંજકતા , ભારતીયતા સંદર્ભે અભ્યાસ

સંદર્ભ ગ્રંથો :

1. ભવાઈ : કૃષ્ણકાંત કડકિયા
2. લોક સાહિત્ય વિમર્શ : જયમલ્લ પરમાર
3. લોક સાહિત્ય : તત્વદર્શન અને મૂલ્યાંકન : સંપા. બળવંત જાની, ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી પ્રકાશન.
4. લોક સાહિત્યની કથનશૈલી : ડૉ. શાંતિલાલ આચાર્ય.
5. લોક સાહિત્ય : વિભાવના અને પ્રકાર : હસુ યાજ્ઞિક
6. ભવાઈ સંગ્રહ : કર્તા-મહીપતરામ રૂપરામ ,સંપાદક -દિનકર ભોજક ,ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી
7. આપણું લોક નાટ્ય ભવાઈ : જયમલ્લ પરમાર , પ્રવીણ પ્રકાશન ,2017, રાજકોટ
8. લોક સાહિત્ય ભણી : ડૉ. બિપિન આશર, ડિવાઇન પ્રકાશન.
9. ગુજરાતના લોક નાટ્ય ભવાઈની વહી - રતિલાલ નાયક , સંપાદક -હસમુખ બારાડી થિએટર મીડિયા સેન્ટર ,અમદાવાદ પ્રકાશન.
10. લોક સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિ : જયમલ્લ પરમાર

11. ધ સ્ટડી ઓફ ફોકલોર : સી.બી. બર્ન.
12. સમાજ શિક્ષણનું દર્શન -ભવાઈ : હાર્દિક ડી . મહેતા , પ્ર.આ.2006.ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી , ગાંધીનગર , ગુજરાત
13. લોક વિદ્યા અને લોક સાહિત્ય : નરેશ વેદ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, પ્ર.આ.2010.
14. લોકસાહિત્ય સંશોધન પદ્ધતિ – હસુ યાજ્ઞિક, એન.એસ આર્ટસ કોલેજ , આણંદ, 2014
- 15 ભવાઈ - જયંતિ પટેલ - પરિચય પુસ્તિકા -પરિચય ટ્રસ્ટ ,મુંબઈ
16. ગુજરાતી લોક વિદ્યા –હસુયાજ્ઞિક
17. માય અને ભવાઈ - તુલનાત્મક અધ્યયન (હિન્દી)

OPEN -Major Elective- Optional Paper in Semester-I

Course Title	રંગ કળા -Performing Art – લઘુ નાટિકા (Skit) અને મૂક અભિનય (Mime)
--------------	--

Course code	OPEN-Major Elective- Optional Paper in semester-II
Course Credits	4
Course Outcomes	<p>After going through the course, learners will be able to</p> <p>૧. ભારતમાં ઉચ્ચ શિક્ષણમાં રંગકલા - નિષ્પાદન કળા તેમ જ તેનું સાહિત્ય અભ્યાસક્રમમાં સામેલ કરી વિદ્યાર્થીનીઓને સમજ કેળવાશે તેમની કલ્પના ને , સર્જનાત્મકતાને વિસ્તૃત કરવા આ સમયમાં પ્રસ્તુત છે એ સમજશે</p> <p>૨. સાંપ્રત સમયની અનિવાર્યતાને લક્ષમાં રાખી વિદ્યાર્થીનીઓને સંશોધનની આંતરવિદ્યા શાખા સંદર્ભે સમજ માટે સજ્જ થશે</p> <p>૩. અનેક શાખાઓ સંદર્ભે જે વલણ પ્રવર્તે છે , એના કારણો પણ છે તેને જાણશે</p> <p>૪. બહેનો લાગણીઓના અન્વેષણ માટે તેમ જ વ્યક્ત થવાની ભૂમિકાથી પરિચિત થશે</p> <p>પ રંગ કળા સંદર્ભે અભિનય નૃત્ય ,ઉચ્ચારણ ,થિયેટર ,સંગીત, ડિજિટલવિડિયોની વિભાવના , સ્વરૂપ પ્રયોજનનો તુલનાત્મક અભ્યાસ કરી ભેદ જાણશે , સામ્ય -વૈષમ્યનો અભ્યાસ કરશે</p>
Module 1 (Credit 1) :	Performing Art--રંગ કળાની વિભાવના , સ્વરૂપ, પ્રકાર , પ્રભાવ.
Learning Outcomes	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>સાંપ્રત સમયમાં Performing Art--રંગ કળાનું માધ્યમ, લોકમાધ્યમની વિભાવના, સ્વરૂપ, પરિબળો, પ્રભાવને જાણશે ,પરિવર્તનશીલ શૈક્ષણિક અનુભવ થશે વિવિધ સર્જનાત્મકતા , નૂતનતાને વૈશ્વિક પરિપ્રેક્ષ્ય સાથે વ્યવહારુ કૌશલ્યને પ્રોત્સાહન મળશે</p> <p>સાંપ્રત સમયમાં Performing Art--રંગ કળા અભ્યાસ રોજગાર લક્ષી ઉપયોગી બની રહે એ રીતે જાણકારી મેળવશે , આંતરશાખાકીય શિક્ષણ મેળવશે</p>
Content Outline	Performing Art--રંગ કળા -સ્વરૂપ , ઉદ્દેશ , પ્રયોજન , વિવિધ કળા - સ્વરૂપ , પ્રયોજન , પ્રભાવ , ગતિવિધિ
Module 2 (Credit 1)	<p>Performing Art--રંગ કળા , કાર્યક્ષેત્ર, , અન્ય પ્રકારો</p>

<p>Learning Outcomes</p>	<p>Performing Art—રંગ કળા-મૌલિકતા ,કલાત્મક અભિવ્યક્તિને પ્રોત્સાહન મળશે ,આંતરરાષ્ટ્રીય વલણો, વૈશ્વિક શ્રેષ્ઠ પ્રસ્તુતિ ,સફળ કારકિર્દી ,નિપુણતા ,કુશળતા વિકાસ થશે</p> <p>સાંપ્રત સમયમાં Performing Art--રંગ કળાનું માધ્યમ, લોકમાધ્યમની વિભાવના, સ્વરૂપ, પરિબળો, પ્રભાવને જાણશે ,પરિવર્તનશીલ શૈક્ષણિક અનુભવ થશે વિવિધ સર્જનાત્મકતા , નૂતનતાને વૈશ્વિક પરિપ્રેક્ષ્ય સાથે વ્યવહારુ કૌશલ્યને પ્રોત્સાહન મળશે</p> <p>સાંપ્રત સમયમાં Performing Art--રંગ કળા અભ્યાસ રોજગાર લક્ષી ઉપયોગી બની રહે એ રીતે જાણકારી મેળવશે , આંતરશાખાકીય શિક્ષણ મેળવશે</p>
<p>Content Outline</p>	<p>રંગ કળા -નૃત્ય , નાટક,સંગીત , થિયેટર -કાર્યક્ષેત્ર , અન્ય પ્રકારો સાથે તુલના</p>
<p>Module 3 (Credit 1)</p>	<p>લઘુનાટિકા -SKIT- સ્વરૂપ ,વિભાવના , ઉદ્દેશ , સંજ્ઞા , પરિભાષા</p>
<p>Learning Outcomes</p>	<p>After learning the module, learners will be able to</p> <p>અને સાહિત્યનો સબંધ તેના ઉદ્દેશ , હેતુ , કારણ , તારણ , અભ્યાસ પ્રશિક્ષણ દ્વારા જાણશે , કૌશલ્ય શીખશે</p> <p>નો ઉપયોગ તેમ જ તેની પ્રસ્તુતતા જાણશે , પ્રયોગાત્મક સંશોધનનો અહેવાલ આપશે</p>
<p>Content Outline</p>	<p>લઘુનાટિકા -SKIT- સંજ્ઞા , પરિભાષા વિભાવના , મહત્વ , સ્વરૂપગત લાક્ષણિકતા , પ્રકારો , નાટક અને એકાંકી સાથે તુલના , પ્રસ્તુતિ , પ્રયોગ , વિષયવસ્તુ ,અભિનય , સંગીત , set , મેક અપ ,શૈલી , પ્રયુક્તિ ,પ્રાયોગિક કાર્ય</p>
<p>Module 4 (Credit 1)</p>	<p>મૂક અભિનય -MIME -સ્વરૂપ ,વિભાવના ,ઉદ્દેશ ,સંજ્ઞા ,પરિભાષા</p>
<p>Learning Outcomes</p>	<p>Module 4 (Credit 1)</p> <p>સમજ કેળવાશે</p> <p>મૂક અભિનય -Mimeનો આસ્વાદ , સમીક્ષા , કથા , પટકથા , મૂક અભિનયનું પ્રશિક્ષણ મેળવશે તથા તેના દ્વારા તેના મૌલિક વિચારોને પ્રગટ કરી શકશે</p>

Content Outline	મૂક અભિનય -MIME -સ્વરૂપ ,વિભાવના ,ઉદ્દેશ ,સંજ્ઞા ,પરિભાષા , નાટક અને એકાંકી સાથે તુલના , પ્રસ્તુતિ , પ્રયોગ , વિષયવસ્તુ , અભિનય , સંગીત , મેક અપ , શૈલી , પ્રયુક્તિ , પ્રાયોગિક કાર્ય
-----------------	--

સંદર્ભ ગ્રંથો :

1. Drama ,Skits and sketches : paper back ,1999
2. Drama Skit tips -performing Arts : Kindle edition by cenarth fox .
pack
3. Theater INDIA : .
4. The skit Book : .
5. Five Minutes SKITS ON value :
education
6. THE MIME BOOK : Acomprehensive guide to mime -paperback ,
1988
7. Perfecting the Art of Mime and Drama - Paperback ,2018
Ministering in a spirit of excellence -
- 8.
9. પ્રસારણની પાંખે : સં. યાસીન દલાલ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, 2011.
10. સિનેમાની સૃષ્ટિ : સં. યાસીન દલાલ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, 2011.
11. સત્સંગ સિનેમાનો : સં. યાસીન દલાલ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, 2011.
12. જનસંપર્કનું જગત : સં. યાસીન દલાલ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, 2011.
13. હિન્દીમાં મીડિયાલેખન ઓર અનુવાદ : ડૉ. રામગોપાલ સિંહ, પાર્શ્વ પ્રકાશન, 2011.

14. पत्रकारिता प्रशिक्षण : डॉ. रामगोपाल सिंह, पार्श्व प्रकाशन, 2011.
15. साहित्यिक पत्रकारत्व : किशोर व्यास, पार्श्व प्रकाशन.